

Utredning och lagföring av brottsmisstankar 2017

Sammanhållen statistik över myndigheternas handläggning

URN: NBN: SE: BRA-784
© Brottsförebyggande rådet 2018

Författare: Sara Nilsson Hörnell, Fredrik Granström och Rémy Kamali
Omslagsillustration: Susanne Engman
2 Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm
Telefon 08-527 58 400, fax 08-411 90 75, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna rapport kan laddas ner från Brås webbplats www.bra.se

Förord

Ett viktigt och angeläget utvecklingsområde inom kriminalstatistiken är hur den bättre kan svara upp mot användarnas behov. Ett särskilt fokus ligger på möjligheten att använda statistiken i uppföljningen av rättsväsendets verksamheter. Brottsförebyggande rådet (Brå) har haft i uppdrag av regeringen att, mot bakgrund av den första etappen av rättsväsendets informationsförsörjning (RIF), utveckla ny löpande verksamhetsrelevant statistik och nya typer av indikatorer för verksamhetsuppföljning. En större del av arbetet har bedrivits inom ramen för det fleråriga utvecklingsprojektet SPURT (System- och produktutveckling inom rättsstatistiken) med målsättningen att designa nya statistikprodukter med det övergripande ändamålet att de ska utgöra ett tillförlitligt underlag för uppföljning och analys av rättsväsendets verksamheter.

Stockholm i juni 2018

Erik Wennerström
Generaldirektör

I föreliggande rapport redovisas huvudresultaten av en ny statistikprodukt som belyser handläggningen av skäligen brottsmisstankar genom rättskedjan – från anmälan av brott och brottsmisstankar till beslut i åtalsfrågan 2017. I en separat rapport redovisas även uppgifter om genomströmningstider för handläggningen av brottsmisstankar 2016. De uppgifter som redovisas här planeras att redovisas årligen, och på sikt är det möjligt att statistikprodukterna ska införlivas i den officiella kriminalstatistiken. Rapporten har författats av statistikerna Sara Nilsson Hörnell och Fredrik Granström under ledning av funktionsledare och statistiker Rémy Kamali, samtliga vid funktionen för utveckling av rättsstatistiken (FUR).

Louise Ekström
Enhetschef

Innehåll

Förord.....	3
Inledning	6
Bakgrund	6
Syfte.....	6
Om brottmålsprocessen.....	6
I verkligheten mer komplex process	7
Fokus på <i>skäliga brottsmisstankar</i>	8
Om statistiken.....	10
Några centrala begrepp	11
Resultatredovisning	12
Hur stora volymer hade rättsväsendet att hantera under 2017?	12
<i>Mer än hälften av brotten saknade brottsmisstankar</i>	13
<i>Nästan alla brott utan brottsmisstankar avslutades under året</i>	13
<i>Fler skäliga brottsmisstankar 2017 än året innan</i>	14
<i>Skäliga brottsmisstankar i ingående balans ökade för merparten av brottskategorierna</i>	14
<i>Antalet skäliga brottsmisstankar ökade i flera av landets regioner</i>	15
<i>Skäliga brottsmisstankar gällande ungdomar ökade procentuellt sett mer än för vuxna</i>	15
Vilka beslut fattades på <i>skäliga brottsmisstankar</i> i utrednings- och lagföringsprocessen 2017?.....	16
<i>Utredningsresultat</i>	17
<i>Fler utredningar inleddes 2017 än året innan</i>	18
<i>Vissa brottskategorier läggs oftare ned</i>	18
<i>Förundersökningsbegränsning förklarar en del av nedläggningarna</i>	19
<i>Andelen skäliga brottsmisstankar som slutredovisades minskade något</i>	20
<i>Lagföringsresultat</i>	22
<i>Antalet beslut i åtalsfrågan hade minskat jämfört med föregående år</i>	23
<i>Regionala variationer i andel lagföringsbeslut</i>	23
<i>Det vanligaste lagföringsbeslutet är att väcka åtal</i>	23
<i>Åklagaren kan även besluta om att ej väcka åtal</i>	24
<i>Vanligare att fatta beslut om att ej väcka åtal när det gäller ungdomar</i>	24
Vad blev handläggningsresultatet för verksamhetsåret 2017?	26
<i>Nedlagda, lagföring och utredning pågår var de största hållpunkterna</i>	27

<i>Antalet skäligen brottsmisstankar i utgående balans ökade</i>	28
<i>Antalet och andelen brottsmisstankar i utgående balans varierar för olika brottskategorier</i>	28
<i>En mindre andel utgående balans för ungdomar</i>	29
<i>Utgående balans ser inte lika ut i alla regioner</i>	29
Bilaga 1: Teknisk beskrivning	31
Bilaga 2: Definitioner och förklaringar	35
Bilaga 3: Tabeller till redovisning	37
Bilaga 4: Figurer över sammantaget resultat av beslut i utrednings- och lagföringsprocessen	46

Inledning

I denna rapport presenterar Brå en ny statistikprodukt som belyser handläggningen av *skäliga brottsmisstankar* genom brottmålsprocessen, från registrering av brott till beslut i åtalsfrågan. Den nya statistiken är ett konkret resultat av ett regeringsuppdrag som Brottsförebyggande rådet (Brå) har haft, att mot bakgrund av den potential som rättsväsendets informationsförsörjning (RIF) innebär, utveckla ny löpande verksamhetsrelevant statistik som kan användas för uppföljning av rättsväsendets verksamheter. Ambitionen är att denna statistikprodukt i fortsättningen ska presenteras årligen.

Bakgrund

De nuvarande produkterna i den officiella kriminalstatistiken är inte möjliga att använda för att ge en sammantagen bild av processen i rättskedjan för brott och brottsmisstankar. Var och en av produkterna har som ändamål att beskriva en specifik del av processen under ett kalenderår, och produkterna ger därför inte en sammanhållen bild av handläggningen, som inte sällan löper över flera år.

RIF-arbetet är indelat i etapper. Den första etappen omfattade ursprungligen utvecklingen av ett elektroniskt och strukturerat informationsflöde genom rättskedjan, från det att ett brott anmäls till att en fällande dom avkunnas och verkställs. Driftsättningen av domstolarnas nya system kom dock att senareläggas till den andra etappen av RIF som fortfarande pågår. Tack vare de nya möjligheterna som den första etappen skapat går det nu emellertid att följa handläggningen av alla registrerade brott och brottsmisstankar genom brottmålsprocessen, fram till ett eventuellt beslut i åtalsfrågan, det vill säga den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen, vilket således är fokus för den nya statistik som presenteras här. I framtiden när RIF-etapp 2 har slutförts, kommer det bli möjligt att i statistiken även inkludera handläggningen i den dömande delen av verksamheten.

Syfte

Det övergripande ändamålet med den nya statistikprodukten är att den ska utgöra tillförlitligt underlag som kan användas för en sammanhållen uppföljning och analys av rättsväsendets verksamheter. Avsikten är att kunna erbjuda nya möjligheter att belysa handläggningen av brott och brottsmisstankar genom brottmålsprocessen på ett sätt som nuvarande tvärsnittsstatistik inte kan erbjuda. Målsättningen är att användarna ska få en mer heltäckande bild både av de volymer som hanteras och av resultatet från handläggningen av brott och brottsmisstankar i de utredande och lagförande verksamheterna som helhet.

De huvudsakliga frågeställningar som statistiken har att besvara är följande:

- Vilka volymer av brott och brottsmisstankar hade rättsväsendet att hantera under redovisningsåret?
- Vilka beslut fattades på brottsmisstankar i den utredande och lagförande processen under redovisningsåret?
- Vad var resultatet av myndigheternas handläggning den 31 december?
- Hur många *skäliga brottsmisstankar* var fortfarande öppna vid slutet av verksamhetsåret?
- Hur ser utvecklingen ut över tid?

Om brottmålsprocessen

Figur 1 nedan är en översiktlig illustration av processen från brottsanmälan fram till beslut i åtalsfrågan, det vill säga den första delen av brottmålsprocessen. En kortfattad och något förenklad beskrivning av processen ges nedan.

Som framgår av figur 1 startar processen med att ett brott anmäls och registreras. Därefter görs en bedömning av förutsättningarna för att utreda brottet, och om det ska inledas förundersökning. I vissa fall finns det en misstänkt person redan vid registreringen av brottet, vilket genererar att en brottsmisstanke registreras. En misstänkt person kan även registreras senare i

processen. En förundersökning ska som regel inledas så snart det finns anledning att anta att ett brott som hör under allmänt åtal har begåtts. Innan dess får polisen hålla förhör och vidta andra utredningsåtgärder som är av betydelse för utredningen. Om förutsättningar för utredning saknas eller om brottet är ringa kan beslut fattas om att inte inleda utredning (så kallad direktavskrivning). Det kan även ske till exempel om det krävs angivelse för att brottet ska falla under allmänt åtal och målsägande inte vill ange brottet, och den misstänkte för brottet, till åtal. Beslut att inleda en förundersökning kan fattas både av polisen och åklagaren. Mindre allvarlig brottslighet utreds oftast av polisen som därefter överlämnar utredningen i form av en slutredovisning till åklagaren för beslut i åtalsfrågan. I utredningar av mer allvarlig brottslighet eller av brott som inte är av enkel beskaffenhet och där det finns en misstänkt person är åklagaren alltid förundersökningsledare. När förundersökningen leds av åklagaren använder han eller hon polisen för att genomföra undersökningen, och polisen och åklagaren samarbetar på det sättet ofta nära varandra i utredningen. Under förundersökningen samlas bevis in och det undersöks om det finns tillräckliga skäl för att åtala en misstänkt person. Om bevis saknas eller om vissa andra förutsättningar föreligger, till exempel om kostnaden för fortsatt utredning inte är rimlig i förhållande till sakens betydelse och det dessutom kan antas att straffvärdet inte överstiger fängelse i tre månader, ska förundersökningen läggas ned. I vissa fall kan åklagaren fatta beslut om förundersökningsbegränsning, vilket innebär att man begränsar brottsutredningen till att omfatta de mest väsentliga delar-

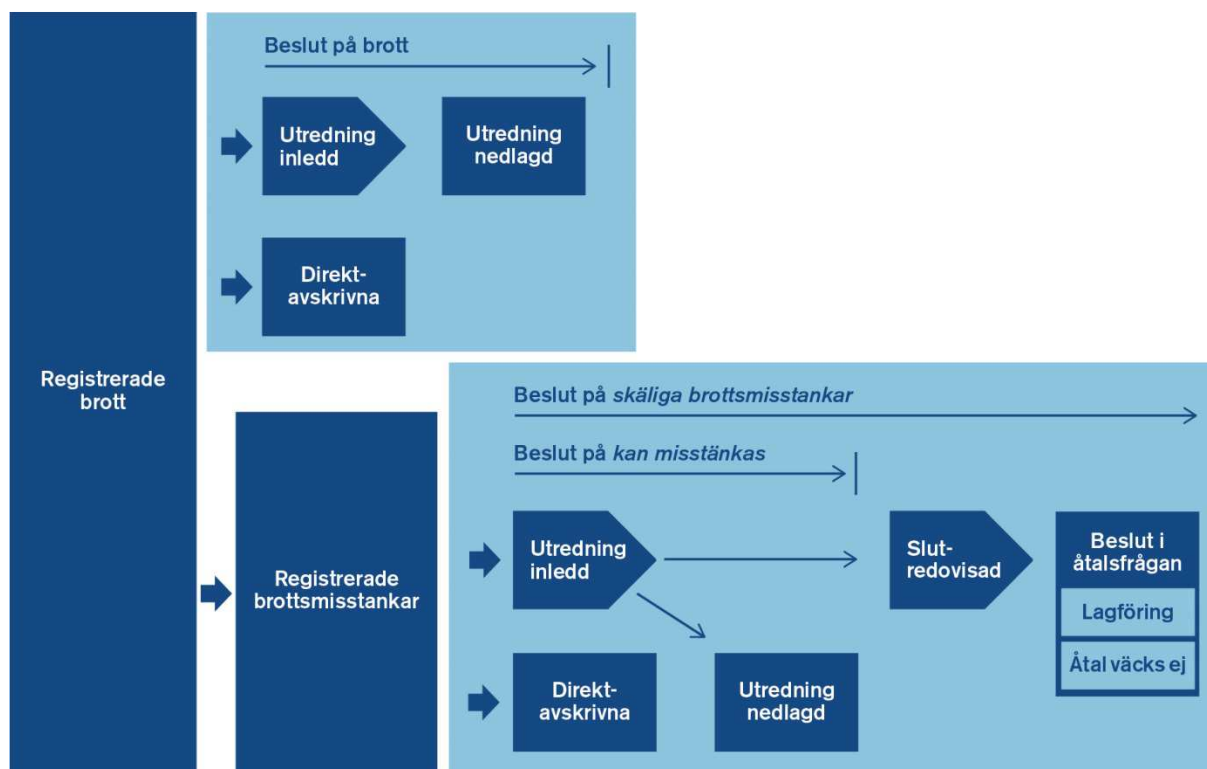
na och att vissa brott inte utreds alls. Även polisen har behörighet att besluta om förundersökningsbegränsning i vissa fall.

Åklagarens huvuduppgifter är att leda brottsutredningar, besluta i åtalsfrågan och föra talan i domstol. När förundersökningen är klar ska åklagaren ta ställning till om åtal ska väckas. Om åklagaren bedömer att det finns tillräckliga bevis för att den misstänkta personen har begått brottet är huvudregeln att åklagaren är skyldig att väcka åtal. Dock leder inte alla beslut från åklagare till rättegång vid en domstol. Åklagaren kan under vissa omständigheter lagföra en person genom att utfärda strafföreläggande eller meddela åtalsunderlåtelse (läs mer om lagföringsbeslut i bilaga 2).

I verkligheten mer komplex process

Brottmålsprocessen som beskrivs ovan är något förenklad. Den bild som har framträtt under utvecklingsprojektet är att processen i verklighet är mer komplex. Att belysa den med statistik utgör därför en stor utmaning. Ett brott eller en brottsmisstanke kan röra sig fram och tillbaka i processen, t.ex. om de läggs ned, återupptas och sedan läggs ned igen. Det gör det svårare att följa processen på ett enkelt sätt. En ytterligare komplexitet består i att länka samman processen i utredningsverksamheten med den i lagföringsverksamheten. En princip i utvecklingen av statistiken har därför varit att minimera dessa komplexa företeelser i processen samtidigt som mesta möjliga relevans i statistiken bevaras. Detta har inneburit en del förenklingar. Se bilaga 1 *Teknisk beskrivning*.

Figur 1. Översiktlig schematisk bild över handläggningen av brott och brottsmisstankar genom den första delen av brottmålsprocessen: från registrering av brott till beslut i åtalsfrågan.

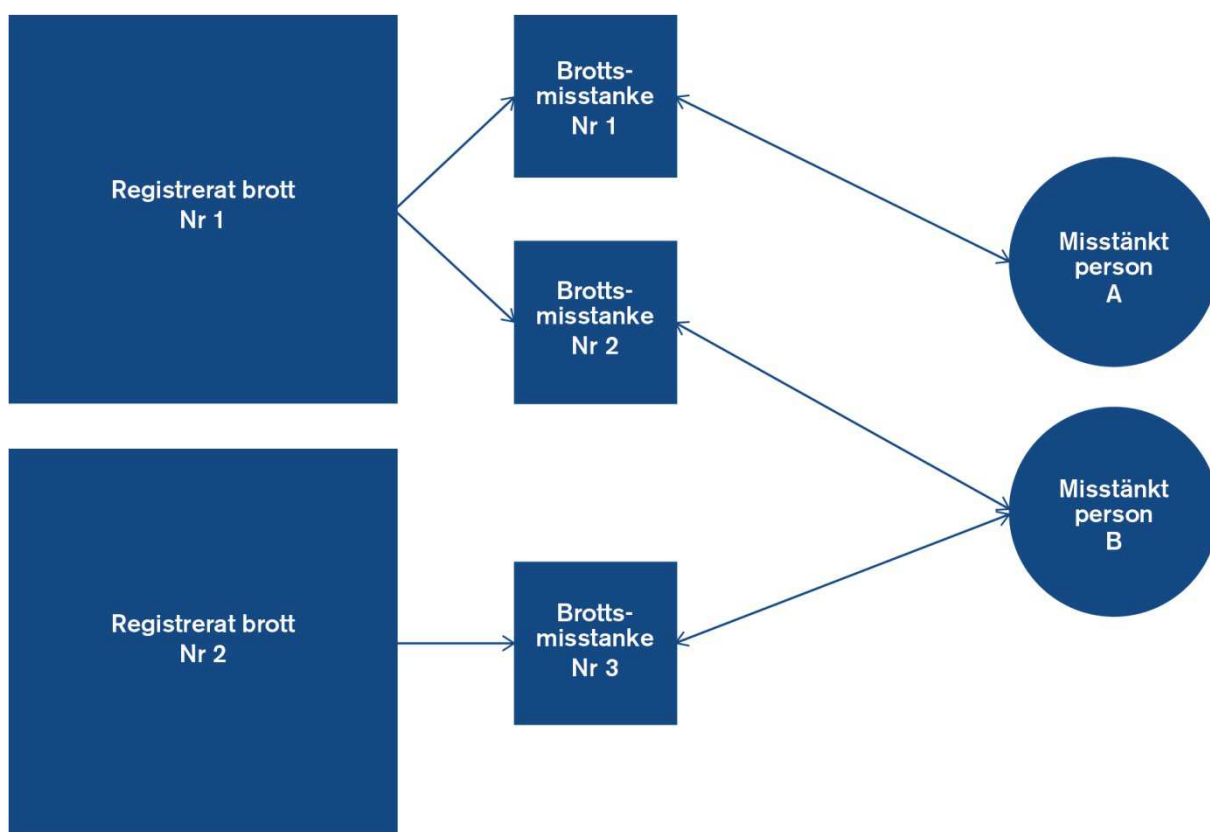
Fokus på skäliga brottsmisstankar

När handläggningen i brottmålsprocessen ska beskrivas används olika begrepp, bland annat används begreppen *brott*, *brottsmisstankar* samt *misstänkta personer*. Dessa begrepp beskriver olika enheter som är mycket nära sammankopplade till varandra. Ett brott kan till exempel ha en eller flera misstänkta personer kopplade till sig, medan en misstänkt person kan vara misstänkt för ett eller flera brott.

Relationen mellan ett brott och en misstänkt person benämns brottsmisstanke. En brottsmisstanke är alltså den unika kopplingen mellan ett brott och en misstänkt person. Om ett brott har flera misstänkta personer knuten till sig kommer det att generera en brottsmisstanke för varje person. På samma sätt genereras flera brottsmisstankar om en misstänkt person är misstänkt för flera olika brott, en för varje brott personen är misstänkt för. Sammantaget innebär detta att antalet brottsmisstankar oftast är fler till antalet än antalet brott med misstänkt person eller antalet misstänkta personer. Detta illustreras med hjälp av figur 2 nedan.

Vilken av enheterna brott, brottsmisstanke eller misstänkt person som används beror oftast på statistikens ändamål och vad som bedöms ge en mer korrekt bild av det som statistiken avser belysa. I denna rapport kommer vi att fokusera på *skäliga brottsmisstankar*, därför att brottsmisstankar är den enhet som främst kan betraktas som gemensam för stora delar av rättskedjan, och det ger på så vis goda möjligheter att skapa en sammantagen bild av brottmålsprocessen. Det är därmed lättare att göra lämpliga jämförelser av volymer av brottsmisstankarna som hanteras i olika delar av rättskedjan. Det finns inte heller alltid en misstänkt person identifierad för det registrerade brottet, faktum är att det för omkring hälften av de brott som registreras saknas en misstänkt person. För att ge en helhetsbild av handläggningen utgår redovisningen först från de registrerade brotten. Då ändamålet för statistiken är att följa upp den fortsatta handläggningen fram till ett eventuellt beslut i åtalsfrågan kommer fokus för de brott där utredning inletts dock att flyttas över till de brottsmisstankar som är kopplade till brotten.

Figur 2. Illustration av att kopplingen mellan ett brott och en misstänkt person utgörs av en brottsmisstanke.

En brottsmisstanke kan i sin tur anta olika misstankegrader. I redovisningen av brottsmisstankar är den övergripande indelningen om den högsta misstankegraden under uppföljningsperioden var *kan misstänkas* eller *skäligen misstänkt*. Det finns andra, högre misstankegrader (*på sannolika skäl misstänkt* samt *tillräckliga skäl för åtal*), men dessa särredovisas inte utan ingår i kategorin *skäligen misstänkt*.

Misstankegraden *kan misstänkas* är den lägsta misstankegrad som kan riktas mot en person. En person kan misstänkas utan att det finns någon avgörande bevisning mot denne. En person med misstankegrad kan misstänkas kan hållas kvar för förhör maximalt tolv timmar.

För misstankegraden *skäligen misstänkt* avses en högre misstankegrad än kan misstänkas, och en av skillnaderna ligger i att en *skäligen misstänkt* person ska underrättas om brottsmisstanken. Misstankegraden *skäligen misstänkt* möjliggör även olika typer av tvångsmedel, exempelvis gripande och husrannsakan. Misstankegraden innebär också att förundersökningsledarskapet ska tas över av åklagare om saken inte är av enkel beskaffenhet. Brottsmisstankar måste ha uppnått misstankegraden *skäligen misstänkt* för att kunna bli aktuella för beslut i åtalsfrågan, vilket återigen förklarar varför fokus i denna redovisning ligger på *skäliga* brottsmisstankar, se figur 3.

Figur 3. Olika beslut som registrerade brottsmisstankar kan få.

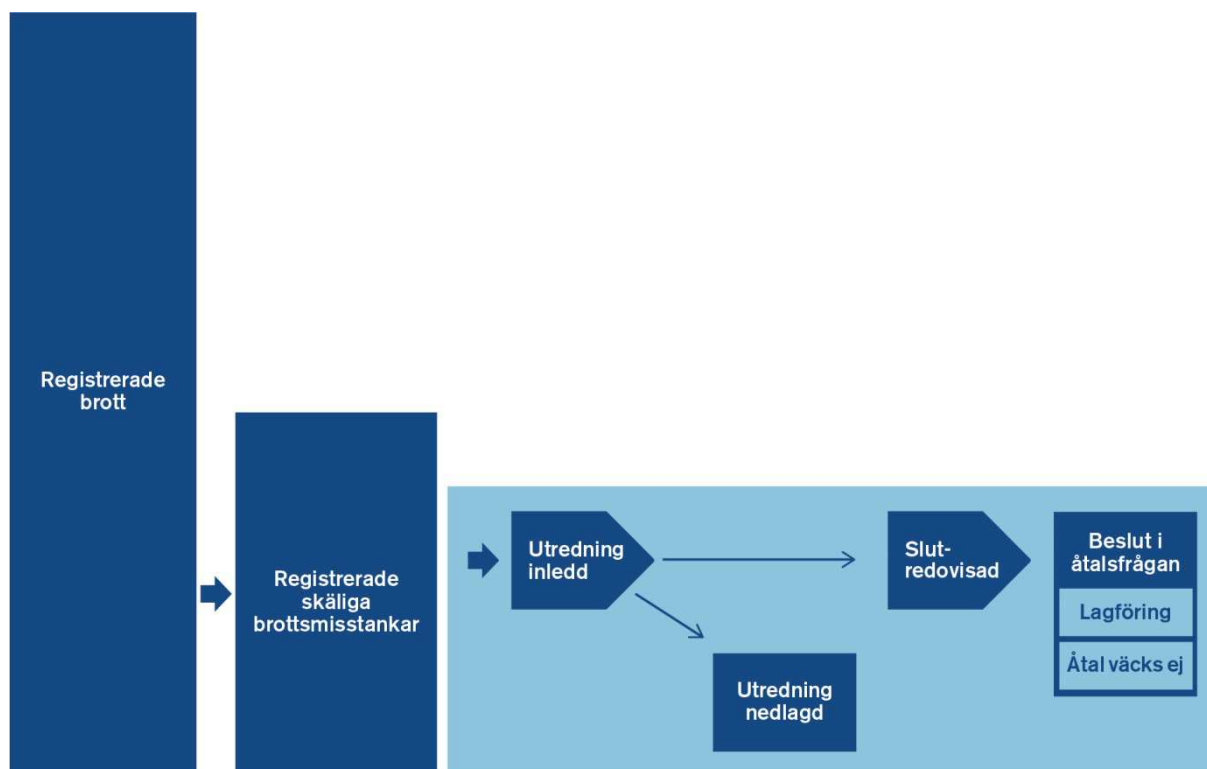

Om statistiken

Uppföljningen av brottmålsprocessen görs här genom att redovisa resultat för *skäliga brottsmisstankar*. Vi redovisar *skäliga brottsmisstankar* eftersom dessa, som tidigare nämnts, är det mest relevanta när en redovisningsgrupp ska följas hela vägen från registrering till beslut i åtalsfrågan. Det är dock viktigt att alltid lägga på minnet att brottsmisstankar hänger intimt

ihop med brott, och att det ligger ett brott bakom varje brottsmisstanke. Figur 4 nedan sammanfattar den redovisningsgruppen som statistiken här belyser.

Figur 4. Översiktlig bild med de centrala hållpunkterna för skäliga brottsmisstankar genom brottmålsprocessen: från registrering av brott till beslut i åtalsfrågan.

Statistiken, som illustreras i figur 4 ovan, ger en översiktlig beskrivning av handläggningen genom brottmålsprocessen, från det att brottsmålan registreras fram till att beslut i åtalsfrågan fattas. Där framgår att redovisningen är avgränsad till de delar av brottmålsprocessen som omfattats av den första etappen av RIF, nämligen de brottsutredande och lagförande verksamheterna. Statistiken beskriver därför bara en delmängd av den fullständiga brottmålsprocessen. Statistiken redovisar de centrala hållpunkter i processen som är mest relevanta för förståelsen av hanteringen och för att belysa resultatet av handläggningen: *registrering av brott, registrering av brottsmisstanke, utredning inledd, utredning nedlagd, slutredovisning och beslut i åtalsfrågan*. De används för att beräkna antal och andelar. *Beslut i åtalsfrågan* och *utredning nedlagd* betraktas i den här redovisningen som slutpunkter. De *skäliga brottsmisstankarna* redovisas i statistiken under samtliga hållpunkter som de har passerat sedan de registrerats. Samma brottsmisstanke kan således ingå i flera hållpunkter. Detta innebär att summan av antalet beslut därför överstiger antalet registrerade *skäliga brottsmisstankar*. För de brottsmisstankar som utgjorde ingående balans redovisas även beslut fattade före 2017. Därmed ges en fullständig bild av de beslut som fattats på de *skäliga brottsmisstankar* som rättsväsendet hade att hantera under året. Se *teknisk beskrivning* och *definitioner* i bilaga 1 och bilaga 2.

Redovisningsår och referensår

Redovisningsåret är det år som redovisningen primärt gäller, i det här fallet 2017. Syftet med redovisningen är att spegla handläggningen av *skäliga* brottsmisstankar under 2017. För att kunna fånga in merparten av de *skäliga* brottsmisstankar som handlagts under redovisningsåret, men som registrerats tidigare år, använder vi en referensperiod som innefattar fler år än undersökningsåret. De referensår som ingår i referensperioden är redovisningsåret kompletterat med de två närmast föregående kalenderåren, vilket för denna rapport innebär 2015, 2016 och 2017.

Redovisningens population

Den population som redovisas i rapporten utgörs av alla brott som registrerats 2017 respektive alla till brotten kopplade brottsmisstankar som registrerats under 2017, samt ingående balans av brott respektive brottsmisstankar. Med ingående balans avses brott eller brottsmisstankar som registrerats tidigare än redovisningsåret men som var oavslutade vid ingången av redovisningsåret (2017). Se bilaga 1 för en mer detaljerad beskrivning av statistiken.

Redovisningen som följer i denna rapport är ett urval av den statistik som beskrivs ovan. Statistiken som helhet finns publicerad i ett separat tabellverk i anslutning till denna rapport.

Några centrala begrepp

- **Beslut:** Med beslut avses verksamhetsbeslut som driver handläggningen av ett brott eller en brottsmisstanke framåt i brottmålsprocessen, exempelvis beslut om att inleda förundersökning eller väcka åtal. Dessa beslut är således statusförändrade. Notera att administrativa beslut inte ingår här.
- **Status:** En status beskriver var i brottmålsprocessen ett brott eller en brottsmisstanke befinner sig vid en specifik tidpunkt. En status förändras genom att det fattas ett verksamhetsbeslut.
- **Ingående balans:** Med ingående balans avses brott eller brottsmisstankar som registrerades tidigare än redovisningsåret, men som fortfarande var oavslutade vid redovisningsårets början.
- **Utgående balans:** Med utgående balans avses de brottsmisstankar som vid årets slut har en status som innebär att de kommer att fortsätta hanteras i brottmålsprocessen under nästa verksamhetsår. De status som genererar utgående balans är: *ej beslutade, utredning pågår* och *slutredovisade*.

Resultatredovisning

Hur stora volymer hade rättsväsendet att hantera under 2017?

I följande avsnitt redovisas de volymer av brott och brottsmisstankar som rättsväsendet hade att hantera under 2017 och hur dessa fördelade sig mellan exempelvis brott som hade brottsmisstankar och brott som saknade brottsmisstankar. Det är viktigt eftersom förutsättningarna för handläggningen är olika beroende på om det finns eller inte finns någon brottsmisstank kopplad till brottet. Som nämndes inledningsvis är det brottsmisstankar som kan följas upp från den utredande delen till den lagförande delen av brottmålsprocessen, medan brott enbart är föremål i den utredande delen av verksamheten.

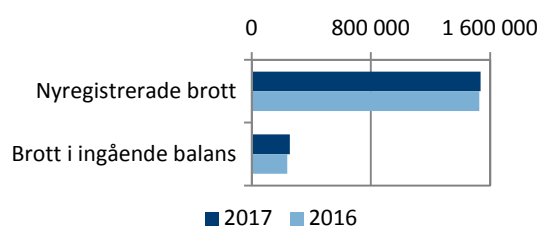
De frågor som statistiken avser att besvara i detta avsnitt är: Vilka volymer av brott och brottsmisstankar hade rättsväsendet att hantera under 2017? Hur såg fördelningen ut mellan de brott och brottsmisstankar som registrerades som nya under 2017 och de som ingick i den ingående balansen? Har det skett några volymässiga förändringar jämfört med tidigare år?

Resultat i korthet:

- Antalet *brott* ökade under 2017 med 2 procent, jämfört med 2016. Både nyregistrerade brott och brott från tidigare år (ingående balans) ökade, men *brott* i den ingående balansen ökade mest (+8 %).
- *Brott* utan brottsmisstankar minskade med 1 procent medan *brott* med brottsmisstankar ökade, både de med misstankegrad kan misstänkas och de med skäligen misstänkt (+12 % respektive +3 %) jämfört med 2016.
- Antalet *skäliga brottsmisstankar* ökade under 2017 med 2 procent, jämfört med 2016. Både nyregistrerade *skäliga brottsmisstankar* och den ingående balansen ökade (med +2 % respektive +5 %).
- *Skäliga brottsmisstankar* i ingående balans utgjorde 28 procent 2017, det är en procentenhet mer jämfört med 2016.
- Antalet *skäliga brottsmisstankar* som gällde ungdomar (15–17 år) ökade med 7 procent, jämfört med 2016. Procentuellt sett ökade de mer än *skäliga brottsmisstankar* gällande vuxna (som ökade med 2 %).

Figur 5 nedan sammanfattar dels vilka volymer av brott som hanterades 2017 och fördelningen mellan nyregistrerade brott och brott som registrerades tidigare år (här kallad ingående balans) samt jämfört med året innan. Den sammanlagda volymen 2017 uppgick till 1 800 000¹ brott, varav 1 540 000 var nyregistrerade och resterande brott utgjorde ingående balans.²

Figur 5. Antal registrerade brott, 2017 jämfört med 2016, uppdelat på brott som registrerades under året och brott i ingående balans (baseras på tabell 1 i bilaga 3).

Volym och förändring jämfört med 2016:

<i>Samtliga registrerade brott:</i>	1 800 000 +27 800 (+2 %)
Därav	
<i>Nyregistrerade:</i>	1 540 000 +9 390 (+1 %)
<i>Ingående balans:</i>	257 000 +18 400 (+8 %)

Totalt ökade antalet registrerade brott med 2 procent (+27 800 brott) jämfört med 2016. Figur 5 visar att ökningen bestod både av brott som nyregistrerades 2017 och brott där handläggningen påbörjats tidigare år (ingående balans). Brott från tidigare år stod för den största delen av ökningen.

Mer än hälften av brotten saknade brottsmisstankar

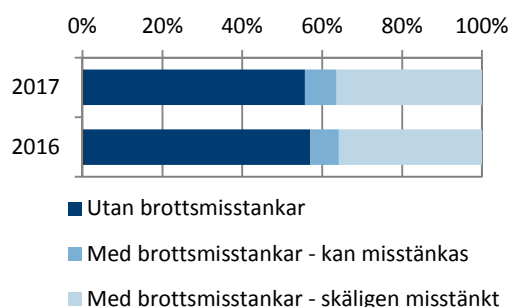
Som beskrivits i inledningen är det endast brott med *skäliga brottsmisstankar* som kan bli

¹ Antalsiffror i löpande text och resultatrutor redovisas avrundade efter principen om tre informationsgivande siffror. Detta kan exemplifieras med följande fall: 1 759 794 brott blir 1 760 000, och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott inte avrundas, utan förblir 373.

² I totalen ingår även 8 441 brott som inte redovisas som vare sig nyregistrerade eller ingående balans. Dessa härrör från tidigare år och har tillkommit under redovisningsåret p.g.a. omrubriceringar, återupptag eller efterregistreringar.

aktuella för slutredovisning och beslut i åtalsfrågan. Figur 6 visar fördelningen under 2017 respektive 2016 av brott som saknade brottsmisstankar, de brott som enbart hade brottsmisstankar av graden kan misstänkas och de brott som hade *skäliga brottsmisstankar*. Resultat i volym och förändring jämfört med 2016 presenteras i en egen box under figuren.

Figur 6. Samtliga registrerade brott fördelat efter förekomst och grad av brottsmisstanke, för redovisningsåren 2017 och 2016 (baseras på tabell 2 i bilaga 3).

Volym och förändring jämfört med 2016:

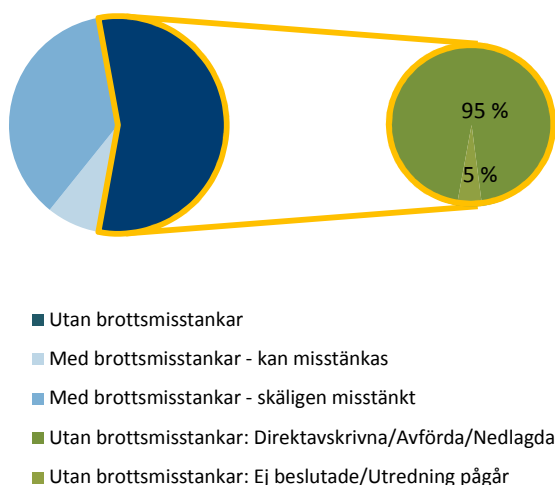
<i>Utan brottsmisstankar:</i>	1 000 000 -7 300 (-1 %)
<i>Med brottsmisstankar av graden kan misstänkas:</i>	143 000 +15 100 (+12 %)
<i>Med brottsmisstankar av graden skäligen misstänkt:</i>	655 000 +20 000 (+3 %)

Som framgår av figuren ovan minskade antalet brott utan brottsmisstankar medan brott med misstankar, både av graden kan misstänkas och av graden skäligen misstänkt, ökade. Brott med brottsmisstankar av graden kan misstänkas hade den största procentuella ökningen, medan brott med brottsmisstankar av graden skäligen stod för den största antalsökningen.

Nästan alla brott utan brottsmisstankar avslutades under året

Om brott saknar en *skälig brottsmisstanke* blir, som tidigare nämnts, brottet varken föremål för slutredovisning eller beslut i åtalsfrågan. Detta gäller både brott som saknar brottsmisstankar och de brott med brottsmisstankar som enbart uppnår graden kan misstänkas. De här brotten avslutas tidigt i processen, vilket framgår av figur 7.

Figur 7. Registrerade brott fördelade efter förekomst och grad av brottsmisstanke (vänster cirkel) samt med status avslutade respektive utgående balans för brott utan brottsmisstankar (höger cirkel).

Figur 7 ovan visar att 95 procent av brott utan brottsmisstankar avslutades 2017 genom att de blev direktavskrivna, avförda eller nedlagda.

Nästan samtliga *skäligen brottsmisstankar* registrerades först med graden kan misstänkas för att senare få den högre misstankegraden *skäligen misstänkt*. Det var emellertid inte alla brottsmisstankar av graden kan misstänkas som kom att uppnå graden *skäligen misstänkt* under 2017.

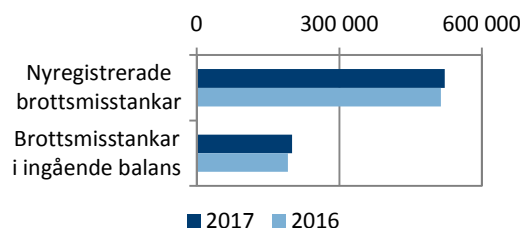
Bra att veta: Antalet *skäligen brottsmisstankar* var fler än antalet *brott med skäligen brottsmisstankar* kopplat till sig. Det beror på att det kan finnas flera *skäligen brottsmisstankar* kopplade till samma brott. Se figur 2 i avsnittet *Om brottmålsprocessen*.

Fler skäligen brottsmisstankar 2017 än året innan

Av figur 8 nedan framgår det att rättsväsendet hanterade fler *skäligen brottsmisstankar* under 2017 än året innan. Sammantaget hanterades 728 000 *skäligen brottsmisstankar*, vilket är 2 procent fler än året innan. Ökningen gällde både nyregistrerade *skäligen brottsmisstankar* och *skäligen brottsmisstankar* som utgjorde in-

gående balans.³ Den ingående balansen stod både för den största antalsökningen och den största procentuella ökningen (se figur och resultatbox nedan).

Figur 8. Antal registrerade skäligen brottsmisstankar, 2017 jämfört med 2016, uppdelat på de som registrerades under året och ingående balans (baseras på tabell 3 i bilaga 3).

Volym och förändring jämfört med 2016:

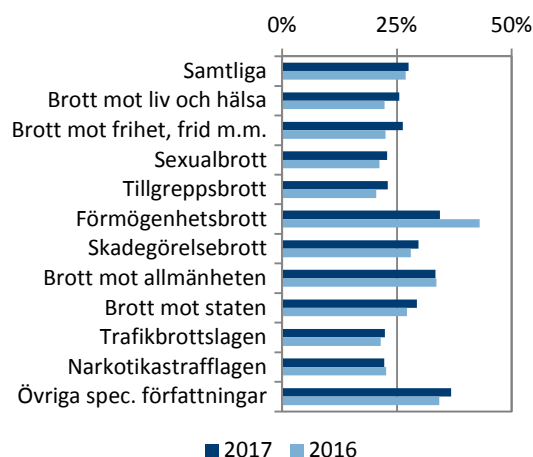
Samtliga skäligen brottsmisstankar:	728 000	+17 600 (+2 %)
Därav		
Nyregistrerade:	522 000	+8 410 (+2 %)
Ingående balans:	200 000	+8 920 (+5 %)

Skäligen brottsmisstankar i ingående balans ökade för merparten av brottskategorierna

Andelen *skäligen brottsmisstankar* som utgjorde ingående balans ökade från 27 procent 2016 till 28 procent 2017. Sett till fördelningen mellan brottskategorier ökade andelen ingående balans för nästan samtliga brottskategorier. Störst andelsökning hade *skäligen brottsmisstankar* gällande kategorin brott mot frihet, frid mm. (+4 procentenheter). Ett av undantagen var förmögenhetsbrott som minskade med 9 procentenheter, vilket förklaras av att ett stort ärende ingick i den ingående balansen 2016.

³ I samtliga registrerade skäligen brottsmisstankar ingår även 5 546 brottsmisstankar som inte redovisas som vare sig nyregistrerade eller ingående balans. Dessa härrör från tidigare år och har tillkommit under redovisningsåret p.g.a. omrubriceringar, återupptag eller efterregistreringar.

Figur 9. Andel skäliga brottsmisstankar som utgjorde ingående balans, 2017 jämfört med 2016, uppdelat på brottskategori (baseras på tabell 4 i bilaga 3).

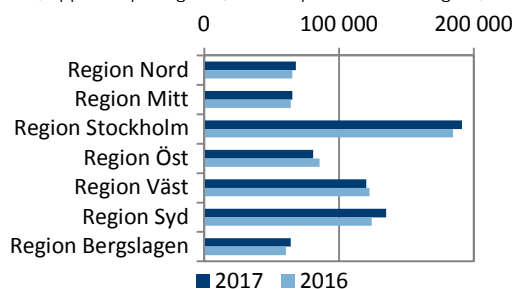
Bra att veta: Ett stort ärende innebär att ett stort antal brottsmisstankar hänger ihop och omfattas av en gemensam handläggning. Beslutstyp och tidpunkt för beslut är oftast gemensamt för samtliga brottsmisstankar i ett stort ärende.

Antalet skäliga brottsmisstankar ökade i flera av landets regioner

Antalet *skäliga brottsmisstankar* var inte jämnt fördelat över landet. Det förklaras främst av att de olika regionerna har olika befolkningstvolymer. De tre regionerna med störst befolkning – Stockholm, Väst och Syd – hade även de största volymerna av *skäliga brottsmisstankar*.

Antalet registrerade *skäliga brottsmisstankar* ökade i de flesta regioner jämfört med 2016. Störst ökning hade region Syd; där ökade antalet *skäliga brottsmisstankar* med 9 procent. I region Öst minskade antalet med 6 procent, vilket förklaras av det stora ärende gällande förmögenhetsbrott som tillhörde redovisningsåret 2016 (se förklaring i rutan ovan).

Figur 10. Antal skäliga brottsmisstankar, 2017 jämfört med 2016, uppdelat på region (baseras på tabell 5 i bilaga 3).

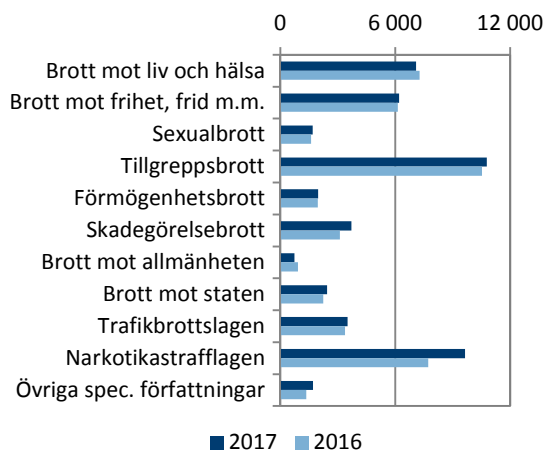

Bra att veta: Från den 1 januari 2015 är Polismyndigheten en myndighet indelad i sju regioner i stället för tidigare 21 länspolismyndigheter. Under slutet av 2014 skedde även en omorganisation av Åklagarmyndighetens verksamhet. Denna förändring ledde till att landets åklagarkamrar delades in i motsvarande sju åklagarområden.

Skäliga brottsmisstankar gällande ungdomar ökade procentuellt sett mer än för vuxna

Volymen av *skäliga brottsmisstankar* som gällde ungdomar (15–17 år) ökade jämfört med 2016. Antalet ökade med 7 procent, jämfört med *skäliga brottsmisstankar* gällande vuxna som ökade med 2 procent. Ökningen av *skäliga brottsmisstankar* gällande ungdomar förklaras främst av ett ökat antal *skäliga brottsmisstankar* i brottskategorin narkotikastrafflagen.

Figur 11. Antal skäliga brottsmisstankar gällande ungdomar, 2017 jämfört med 2016, uppdelat på brottskategori (baseras på tabell 6 i bilaga 3).

Bra att veta: Brottskategorierna trafikbrottslagen och narkotikastrafflagen utgörs av brott som är så kallade *spanings- och ingripande-brott* där variationer och förändringar i huvudsak påverkas av rättsväsendets prioriteringar och arbetsinsatser.

Vilka beslut fattades på *skäliga brottsmisstankar* i utrednings- och lagföringsprocessen 2017?

I föregående avsnitt beskrevs de volymer som under 2017 utgjorde förutsättningarna för rättsväsendets arbete. Det kunde konstateras att 56 procent av alla brott saknade en brottsmisstänke och att av de brottsmisstankar som fanns var 81 procent av graden *skälig misstänkt*. I detta avsnitt redovisas resultat med avseende på beslut som har tagits på de *skäliga brottsmisstankarna* som rättsväsendet hade att hantera under 2017. Det är enbart de *skäliga brottsmisstankarna* som kan bli föremål för ett eventuellt beslut i åtalsfrågan och det är också de som är gemensamma för stora delar av rättskedjan. I nedanstående redovisning är resultaten uppdelade i utredning respektive lagföring.

De frågor som statistiken avser besvara i detta avsnitt är: Utifrån förutsättningarna som redovisades i avsnittet innan, hur har volymerna utretts och lagförts? Hur ser utvecklingen ut över tid? Fanns det någon skillnad i utredning och lagföring mellan ungdomar och vuxna?

Resultat i korthet:

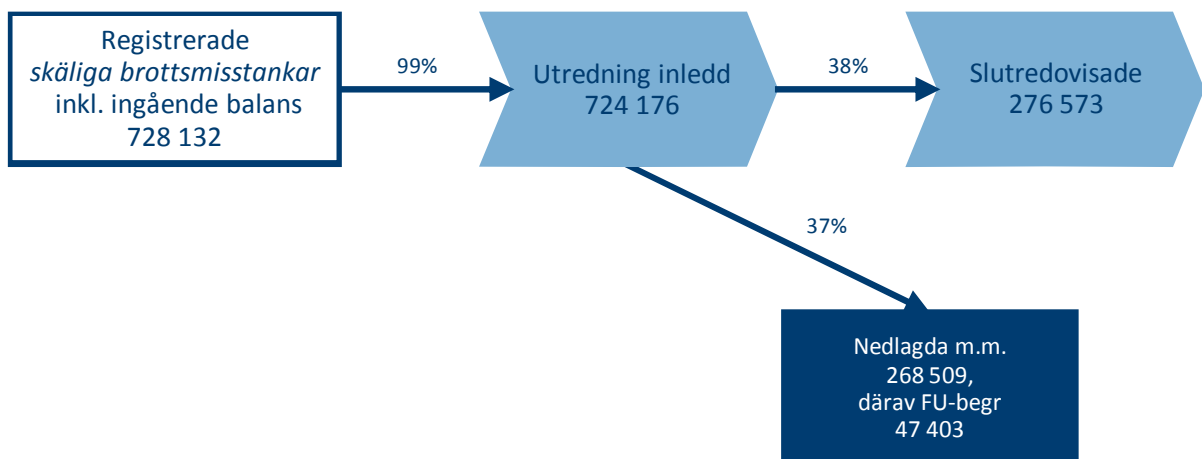
- Det inleddes utredning på 521 000 *skäliga brottsmisstankar* under 2017, vilket är en ökning med 2 procent jämfört med året innan.
- Även antalet slutredovisade brottsmisstankar ökade, men eftersom antalet utredningar ökat ännu mer minskade andelen utredningar som slutredovisades från 39 procent till 38 procent jämfört med året innan.
- Antalet brottsmisstankar som fick beslut i åtalsfrågan minskade, vilket innebär att andelen slutredovisade brottsmisstankar som fått beslut i åtalsfrågan minskade med 1 procentenhet (från 84 % till 83 %) jämfört med föregående år.
- Den minskande andelen beslut i åtalsfrågan var tydligast för brottsmisstankar som gällde sexualbrott (från 90 % till 76 %) och förmögenhetsbrott (från 87 % till 79 %).
- Åtalsunderlåtelsearnas andel av lagföringsbesluten 2017 minskade med 1 procentenhet jämfört med året innan, medan andelen väckta åtal ökade med 1 procentenhet.
- Det var vanligare att *skäliga brottsmisstankar* rörande ungdomar fick ett beslut om att ej väcka åtal, jämfört med *skäliga brottsmisstankar* rörande vuxna (10 % respektive 7 %).

Utredningsresultat

Polis eller åklagare inledde utredning på nästan samtliga *skäligen brottsmisstankar* som fanns under 2017. Denna redovisning fokuserar på tre centrala hållpunkter som rör den utredande delen av brottmålsprocessen – förutom beslutet att inleda utredning även beslut om att lägga ner utredningen och beslut att slutredovisa utredningen vidare till åklagarmyndigheten för att där undersöka möjligheten att fatta ett beslut i åtalsfrågan. Figur 12 nedan sammanfattar utredningsresultaten i den utredande delen av brottmålsprocessen. Det fanns 728 000 *skäligen brottsmisstankar* att hantera under 2017. Dessa var antingen registrerade för första gången un-

der året eller registrerade tidigare men fortfarande föremål för hantering under 2017 (ingående balans). Av dessa hade beslut om att inleda utredning fattats för i stort sett samtliga (99 %). För de brottsmisstankar som utgjorde ingående balans fattades dessa beslut i de flesta fall före 2017. Figuren visar också att 277 000 av de skäligen brottsmisstankar som rättsväsendet hade att hantera under 2017 har fått ett beslut om slutredovisning, vilket motsvarar 38 procent av alla de *skäligen brottsmisstankar* i 2017 års population som det inletts utredning på.

Figur 12. Flödesbeskrivning av beslut tagna under den utredande delen av brottmålsprocessen på de skäligen brottsmisstankarna som fanns 2017.

Bra att veta: De *skäligen brottsmisstankarna* redovisas i statistiken under samtliga hållpunkter som de har passerat sedan de registrerats. Samma brottsmisstanke kan således ingå i flera hållpunkter. För de brott som utgjorde ingående balans redovisas även beslut fattade före 2017. Därmed ges en fullständig bild av de beslut som fattats på de *skäligen brottsmisstankar* som rättsväsendet hade att hantera under året. Samtliga antals- och andelsuppgifter i figur 12 är hämtade från tabell 7.1.1 i statistikproduktens tabellverk.

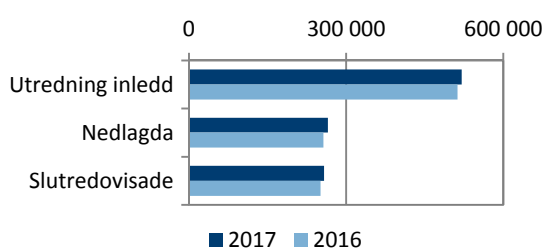
Fler utredningar inleddes 2017 än året innan

Syftet med utredningen är att skaffa tillräcklig information och bevisning för att det ska vara möjligt att ta ställning till ifall den misstänkta personen är skyldig till brottet som brottsmisstanken gäller. När detta inte bedöms vara möjligt kan utredningen läggas ned.

Figur 13 visar att det inleddes utredning på 521 000 *skäligen brottsmisstankar* 2017, vilket är en ökning med 2 procent jämfört med 2016. Figuren visar dessutom att antalet *skäligen brottsmisstankar* som fick beslut om slutredovisning respektive om att lägga ned utredningen var fler 2017 än året innan.

Bra att veta: Den vanligaste formen för utredning är förundersökning, men det förekommer även förenklade utredningar (RB 23:22) och utredning enligt lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL).

Figur 13. Antal skäligen brottsmisstankar där beslut fattats om att inleda utredning, om att lägga ned en utredning respektive om att slutredovisa en utredning av brottsmisstanken under 2017 jämfört med 2016 (baseras på tabell 7 i bilaga 3).

Volym och förändring jämfört med 2016:

Utredning inledd:	521 000 +8 050 (+2 %)
Nedlagda:	265 000 +8 290 (+3 %)
Slutredovisade:	258 000 +6 820 (+3 %)

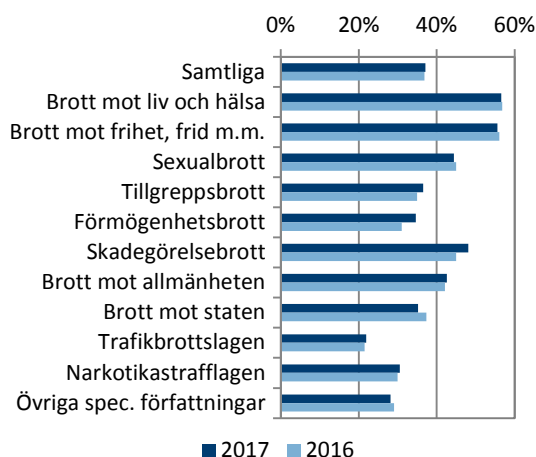
Bra att veta: När antalet beslut redovisas tas bara hänsyn till beslut fattade under 2017. Utredningen av brottsmisstankar sträcker sig dock ofta över flera kalenderår. Detta innebär att det ofta är nödvändigt att ta hänsyn till handläggningen under mer än ett kalenderår. Det gäller specifikt då **andelen** brottsmisstankar som fått ett visst beslut ska beräknas. Ett exempel är när andelen av de brottsmisstankar som det inletts utredning på och som fått ett beslut om nedläggning ska beräknas. Då behöver hänsyn även tas till de brottsmisstankar där utredning inletts under tidigare kalenderår för att andelen ska bli korrekt. Om hänsyn inte tas till beslut fattade under tidigare kalenderår kommer andelen att överskattas.

Vissa brottskategorier läggs oftare ned

I en hel del utredningar görs det efter ett tag bedömningen att det inte finns möjlighet att få fram tillräcklig information och bevisning för att få den misstänkta personen fälld för brottet. Det kan bero på flera olika saker, till exempel att det är tveksamt om ett brott faktiskt har begåtts eller att det står klart att det är någon annan än den misstänkta personen som är skyldig till brottet. I dessa fall läggs utredningen på brottsmisstanken ned, med följd att personen brottsmisstanken gällde inte längre är misstänkt.

Figur 14 visar andelarna *skäligen brottsmisstankar* som lades ned 2017 och hur dessa andelar förhöll sig jämfört med 2016. Av figuren framgår att andelen nedlagda *skäligen brottsmisstankar* varierade mycket mellan de olika brottskategorierna. Under 2017 var andelen störst för brott mot liv och hälsa (57 %) och lägst för brott mot trafikbrottslagen (22 %). Totalt sett var andelen nedlagda oförändrad (37 %) mellan 2016 och 2017, men för vissa brottskategorier ökade andelen. Den största ökningen återfinns för förmögenhetsbrott (från 31 % till 35 %).

Figur 14. Andel nedlagda skäligen brottsmisstankar av alla skäligen brottsmisstankar där utredning inletts, 2017 jämfört med 2016, uppdelat på brottskategori (baseras på tabell 9 i bilaga 3).

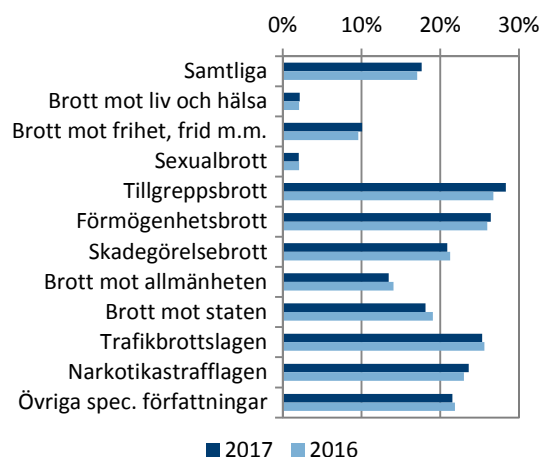

Bra att veta: I statistiken redovisas besluten som fattas i den utredande delen av brottmålsprocessen sammantaget utan uppdelning på myndighet. Under utredningen arbetar polisen och åklagare ofta i ett mycket tätt samarbete där utredningen ibland leds av polisen och ibland av åklagaren.

Förundersökningsbegränsning förklarar en del av nedläggningarna

Vid en del av de utredningar som läggs ned görs det med hänvisning till förundersökningsbegränsning. I dessa fall har en bedömning gjorts att utredningen kan läggas ned på ett tidigt stadium utan att någon större utredning görs. Detta är, som figur 15 visar, mer vanligt för vissa brottskategorier. Andelarna av de nedlagda *skäligen brottsmisstankarna* 2017 som var förundersökningsbegränsade var störst för tillgreppsbrott (28 %) och förmögenhetsbrott (26 %).

Figur 15. Andel nedlagda skäligen brottsmisstankar med förundersökningsbegränsning, 2017 jämfört med 2016, uppdelat på brottskategori (baseras på tabell 10 i bilaga 3).

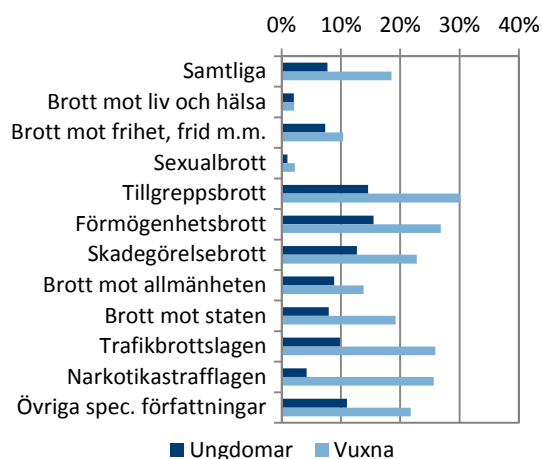

Generellt sett var det något vanligare 2017 att en nedläggning gjordes med hänvisning till förundersökningsbegränsning jämfört med 2016 (18 % respektive 17 %).

Bra att veta: Som ett led i att effektivisera rättsväsendets arbete med att utreda brott och brottsmisstankar, och därmed frigöra resurser för att kunna utreda brottsmisstankar med goda förutsättningar att leda till lagföring, finns möjlighet att *förundersökningsbegränsa* vissa utredningar. Det görs när utredningen av brottet eller brottsmisstanken inte bedöms få någon, eller endast liten, betydelse för en eventuell påföljd. Det kan exempelvis röra sig om brottsmisstankar där personen samtidigt är misstänkt för andra brott som är av större betydelse för påföljden.

Förundersökningsbegränsning används inte lika ofta då brottsmisstanken rör en person 15–17 år, vilket framgår tydligt av figur 16. Endast 8 procent av de *skäligen brottsmisstankarna* som avsåg ungdomar förundersökningsbegränsades 2017, vilket kan jämföras med 19 procent av *skäligen brottsmisstankar* avseende vuxna.

Figur 16. Andel nedlagda skäligen brottsmisstankar med förundersökningsbegränsning 2017, uppdelat på ålder och brottskategori (baseras på tabell 11 i bilaga 3).

Andelen skäligen brottsmisstankar som slutredovisades minskade något

När utredningen lyckats inhämta bevisning mot brottsmisstanken som bedöms vara tillräckligt god för att väcka åtal slutredovisas den. Den slutredovisade utredningen är tänkt att utgöra underlag för åklagaren att basera sitt beslut i åtalsfrågan på. Som figur 13 visar var antalet slutredovisade brottsmisstankar fler 2017 jämfört med 2016, men eftersom ökningen av antalet inledda utredningar var ännu större (+17 900⁴) minskade andelen utredningar som slutredovisades under 2017 till 38 procent jämfört med 39 procent året innan. Figur 17 visar att andelen slutredovisade 2017 varierar ganska mycket mellan de olika brottskategorierna, från 20 procent för brott mot liv och hälsa till 62 procent för brott mot trafikbrottslagen.

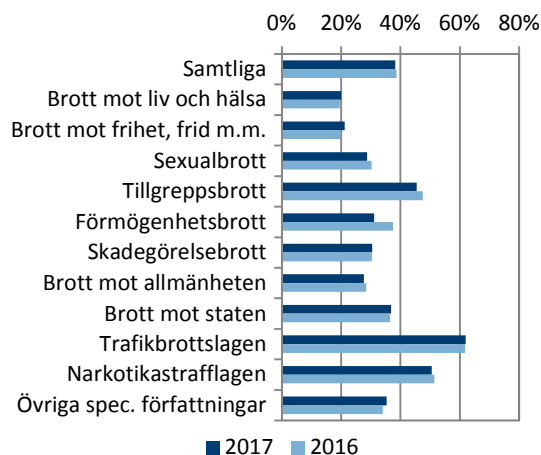
Liksom för *skäligen brottsmisstankar* totalt, minskade andelen slutredovisade för de flesta brottskategorier mellan 2016 och 2017. Den påtagliga minskningen, från 37 procent till 31 procent, för förmögenhetsbrott förklaras dock, som tidigare beskrivits, av att det 2016 fanns ett stort ärende som slutredovisades och därmed drog upp andelen.⁵ För *skäligen brottsmisstankar*

⁴ Denna ökning inkluderar både utredningar som inleddes under undersökningsåret (+8 050) och utredningar som inleddes tidigare år och ingick i den ingående balansen (+9 850).

⁵ Under 2016 slutredovisades ett mycket stort ärende rörande förmögenhetsbrott i region Öst, vilket drog upp andelen slutredovisade.

rörande brott mot frid och frihet med mera samt övriga straffrättsliga författningar ökade däremot andelen slutredovisade med 1 procentenhet vardera.

Figur 17. Andel slutredovisade bland de skäligen brottsmisstankar där utredning inleddes, 2017 jämfört med 2016, uppdelat på brottskategori (baseras på tabell 12 i bilaga 3).

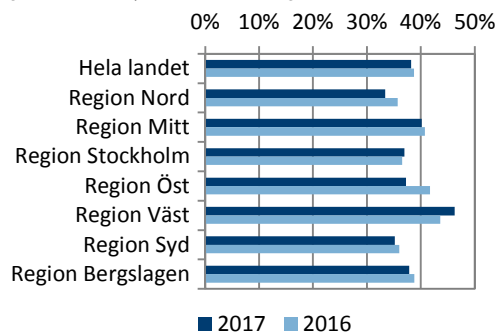

Bra att veta: Andelen slutredovisade brottsmisstankar påverkas av flera både externa och interna omständigheter. Såväl antalet pågående utredningar i den ingående balansen, som antalet nya utredningar som inleddes under ett år är betydande faktorer för andelen slutredovisade brottsmisstankar. Om många utredningar från tidigare år är oavslutade påverkar det möjligheterna att ta sig an nya utredningar. Ytterligare faktorer som i allra högsta grad kan påverka andelen slutredovisade brottsmisstankar är antalet nedläggningar av utredningar och antalet FU-begränsningar.

Andelen slutredovisade varierade mellan regionerna

Figur 18 nedan, som redovisar andelen slutredovisade *skäligen brottsmisstankar* uppdelat på region, visar att andelen varierade mellan regionerna (33 %–46 %). Jämfört med 2016 minskade andelen slutredovisade brottsmisstankar i samtliga regioner, utom i region Stockholm och region Väst.

Figur 18. Andel slutredovisade bland de skäliga brottsmisstankar där utredning inletts, 2017 jämfört med 2016, uppdelat på region (baseras på tabell 13 i bilaga 3).

Bra att veta: Vid analys av resultaten för de olika regionerna är det viktigt att ha i åtanke att de olika regionerna har olika brottsammansättningar och att vissa brottstyper är svårare att utreda än andra. Exempelvis är det ofta svårare att knyta en misstänkt person till vissa brottstyper, vilket bör tas i beaktande när man gör jämförelser regionerna emellan. Dessutom kan förekomsten av enstaka större ärenden ha en stor inverkan på resultaten på regional nivå och därmed bidra till variationer både mellan regionerna och mellan olika år inom samma region.

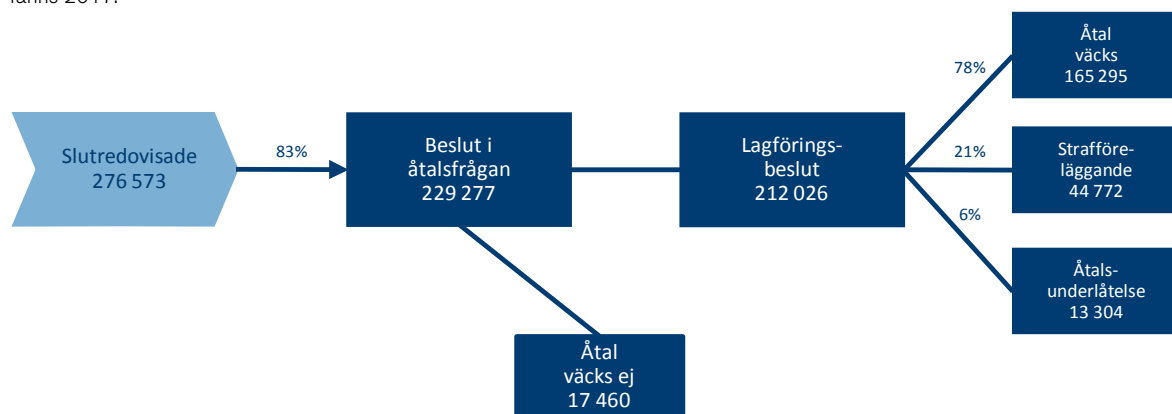
Lagföringsresultat

När en brottsmisstanke har slutredovisats är det åklagarens uppgift att fatta beslut i åtalsfrågan på brottsmisstanken. I den här redovisningen särskiljs fyra olika typer av beslut i åtalsfrågan, varav tre räknas som lagföringsbeslut.

Utöver beslutet att väcka åtal, som är det vanligaste beslutet, räknas även beslut om att ut-

färda strafföreläggande och beslut om att meddela åtalsunderlåtelse som lagföringsbeslut. Den fjärde typen är beslut om att ej väcka åtal (även kallat negativt åtalsbeslut). Figur 19 nedan sammanfattar resultaten för den lagförande delen av brottmålsprocessen. Där framgår att 83 procent av alla *skäligen brottsmisstankar* som var slutredovisade (under 2017 eller tidigare) fick ett beslut i åtalsfrågan under 2017.

Figur 19. Flödesbeskrivning av beslut tagna under den lagförande delen av brottmålsprocessen på de skäligen brottsmisstankarna som fanns 2017.⁶

Bra att veta: De *skäligen brottsmisstankarna* redovisas i statistiken under samtliga hållpunkter som de har passerat sedan de slutredovisades. Samma brottsmisstanke kan således ingå i flera hållpunkter. Det kan till exempel vara att ett strafföreläggande utfärdas, men inte godkänns och därför istället får ett beslut om att väcka åtal.

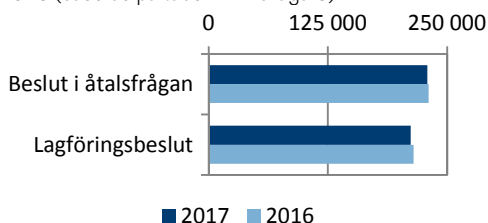
Samtliga antals- och andelsuppgifter i figur 19 är hämtade från tabell 7.1.1 i statistikproduktens tabellverk. Den tabellen redovisar beslut som fattats under kalenderåret *eller tidigare* på samtliga *skäligen brottsmisstankar* (inkl. ingående balans).

⁶ I redovisningsgruppen åtalsunderlåtelse ingår även straffvarning som gäller för ungdomar 15–17 år. Se definition i bilaga 2.

Antalet beslut i åtalsfrågan hade minskat jämfört med föregående år

Totalt fattades beslut i åtalsfrågan för 229 000 skäliga brottsmisstankar under 2017, vilket är en minskning jämfört med föregående år (se figur 20). Detta trots att antalet utredningar av skäliga brottsmisstankar som slutredovisades var fler 2017 jämfört med 2016.

Figur 20. Antal skäliga brottsmisstankar som fått beslut i åtalsfrågan respektive lagföringsbeslut under 2017 jämfört med 2016 (baseras på tabell 14 i bilaga 3).

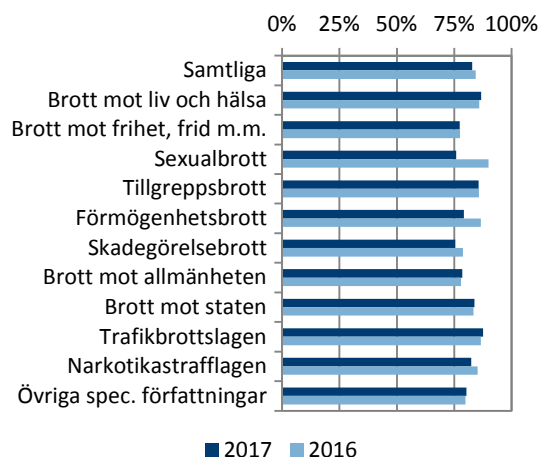
Volym och förändring jämfört med 2016:

Beslut i åtalsfrågan:	229 000
	-1 150 (-1 %)
Därav	
Lagföringsbeslut:	212 000
	-2 720 (-1 %)

Andelen slutredovisade skäliga brottsmisstankar som fick beslut i åtalsfrågan var, som tidigare nämnts, 83 procent. Andelen varierade dock mellan de olika brottskategorierna, från 75 procent för skadegörelsebrott, till 88 procent för brott mot trafikbrottslagen.

Jämfört med 2016 minskade andelen som fått beslut i åtalsfrågan med 1 procentenhet. Minskningen var tydligast för skäliga brottsmisstankar som gällde sexualbrott, där andelen minskade med 14 procentenheter, se figur 21. Sexualbrott är dock en relativt liten brottskategori, och minskningen motsvarar endast 347 slutredovisade brottsmisstankar.

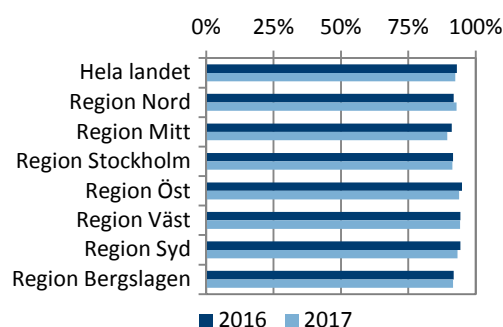
Figur 21. Andel slutredovisade skäliga brottsmisstankar som fått beslut i åtalsfrågan 2017 jämfört med 2016, uppdelat på brottskategori (baseras på tabell 15 i bilaga 3).

Regionala variationer i andel lagföringsbeslut

Besluten om att väcka åtal, om att utfärda strafföreläggande och om att meddela åtalsunderlåtelse räknas alla som lagföringsbeslut. Figur 22 nedan visar andelen av besluten i åtalsfrågan som var ett lagföringsbeslut i de olika regionerna. Andelen var lägst i region Mitt (89 %) och högst i region Öst och region Väst (94 % vardera). I region Mitt har andelen minskat med 2 procentenheter jämfört med året innan, medan förändringen i andel mellan åren i övriga regioner var liten.

Figur 22. Andel av besluten i åtalsfrågan som var ett lagföringsbeslut, 2017 jämfört med 2016, uppdelat på region (baseras på tabell 16 i bilaga 3).

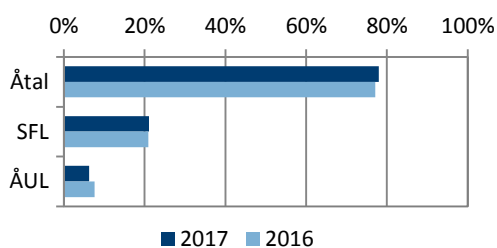

Det vanligaste lagföringsbeslutet är att väcka åtal

Den vanligaste typen av lagföringsbeslut var beslut om att väcka åtal, följt av beslut om att utfärda strafföreläggande, medan beslut om att meddela åtalsunderlåtelse var den minst vanliga typen av lagföringsbeslut. Jämfört med 2016 har dessutom andelen åtalsunderlåtelser minskat med 1 procentenhet medan andelen väckta

åtal ökade med 1 procentenhet, se figur 23 nedan.

Figur 23. Andel (%) skäliga brottsmisstankar som fått beslut om att väcka åtal, om strafföreläggande (SFL) respektive om åtalsunderlåtelse (ÅUL) av samtliga brottsmisstankar som fått ett lagföringsbeslut (baseras på tabell 17 i bilaga 3).⁷

De brottsmisstankar som får ett beslut om att väcka åtal går vidare till domstol där skuldfrågan ska avgöras och ett eventuellt straff ska bestämmas.

Åklagaren kan även besluta om att ej väcka åtal

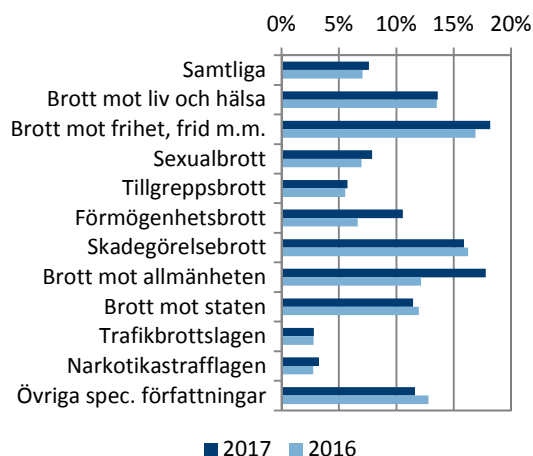
Som nämnts ovan räknas beslutet om att ej väcka åtal inte som ett lagföringsbeslut. I och med detta beslut upphör misstanken att vara en misstanke och är inte längre aktuell för det berörda brottet. I dessa fall har beslutet föregåtts av en förhållandevis lång – och många gånger resurskrävande – utredning, som lett fram till slutredovisning. Trots detta har vissa *skäliga brottsmisstankar* inte kunnat lagföras.

Av figur 24 framgår att 8 procent av samtliga beslut i åtalsfrågan 2017 var ett beslut om att ej väcka åtal, samt att motsvarande andel för året innan var 7 procent. I antal räknat rör det sig om 1 190 fler beslut om att ej väcka åtal under 2017 jämfört med 2016. Antalet beslut om att ej väcka åtal var således fler 2017, trots att antalen beslut i åtalsfrågan totalt sett minskade under året. Vad detta beror på har inte undersökts närmare, men det är viktigt att följa upp denna utveckling över tid eftersom det skulle kunna indikera en viss kvalitetsförsämring på de slutredovisade brottsmisstankarna från de utredande verksamheterna.

⁷ Notera att summan av de tre typerna överstiger 100 procent. Det beror på att en misstanke kan få mer än en typ av beslut. Det kan till exempel vara att ett strafföreläggande utfärdas, men inte godkänns och därför i stället går vidare till åtal.

Figur 24 visar även att andelen beslut om att ej väcka åtal av besluten i åtalsfrågan ökade för merparten av brottskategorierna 2017, jämfört med året innan. Mest påtagligt var detta för *skäliga brottsmisstankar* som rörde brott mot allmänheten (från 12 % till 18 %) och förmögenhetsbrott (från 7 % till 11 %).

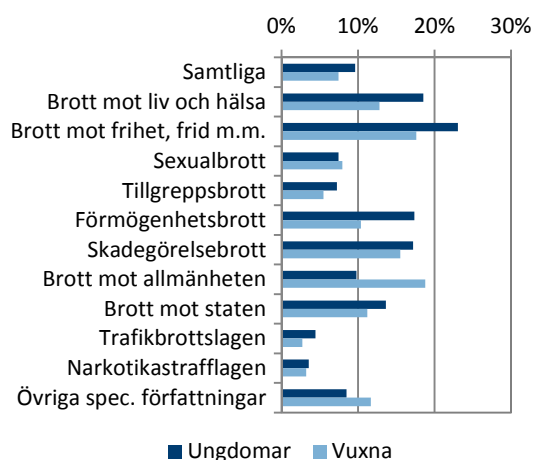
Figur 24. Andel av besluten i åtalsfrågan som avsåg beslut om att ej väcka åtal 2017 jämfört med 2016, uppdelat på brottskategori (baseras på tabell 18 i bilaga 3).

Vanligare att fatta beslut om att ej väcka åtal när det gäller ungdomar

När det gäller beslut om att ej väcka åtal på *skäliga brottsmisstankar* är det värt att notera att denna typ av beslut var vanligare när det gällde ungdomar (15–17 år) jämfört med personer 18 år eller äldre (10 % respektive 7 %). Detta framgår av figur 25 nedan.

Figur 25. Andel av besluten i åtalsfrågan som var ett beslut om att ej väcka åtal 2017, uppdelat på ålder och brottskategori (baseras på tabell 19 i bilaga 3).

För brottskategorin brott mot allmänheten var

dock andelen beslut om att ej väcka åtal tvärtom väsentligt lägre bland ungdomar än bland vuxna (10 % respektive 19 %). Det är dock förhållandevis ovanligt att ungdomar är misstänkta för denna typ av brott; det fanns endast knappt 270 brottsmisstankar med beslut i åtalsfrågan rörande ungdomar som gällde brott mot allmänheten under 2017. Andelen bör därför tolkas med försiktighet.

Bra att veta: Straffbarhetsålder i Sverige gäller från 15 år. Det innebär att barn som begår brott innan de fyllt 15 år inte kan lagföras.

Vad blev handläggningsresultatet för verksamhetsåret 2017?

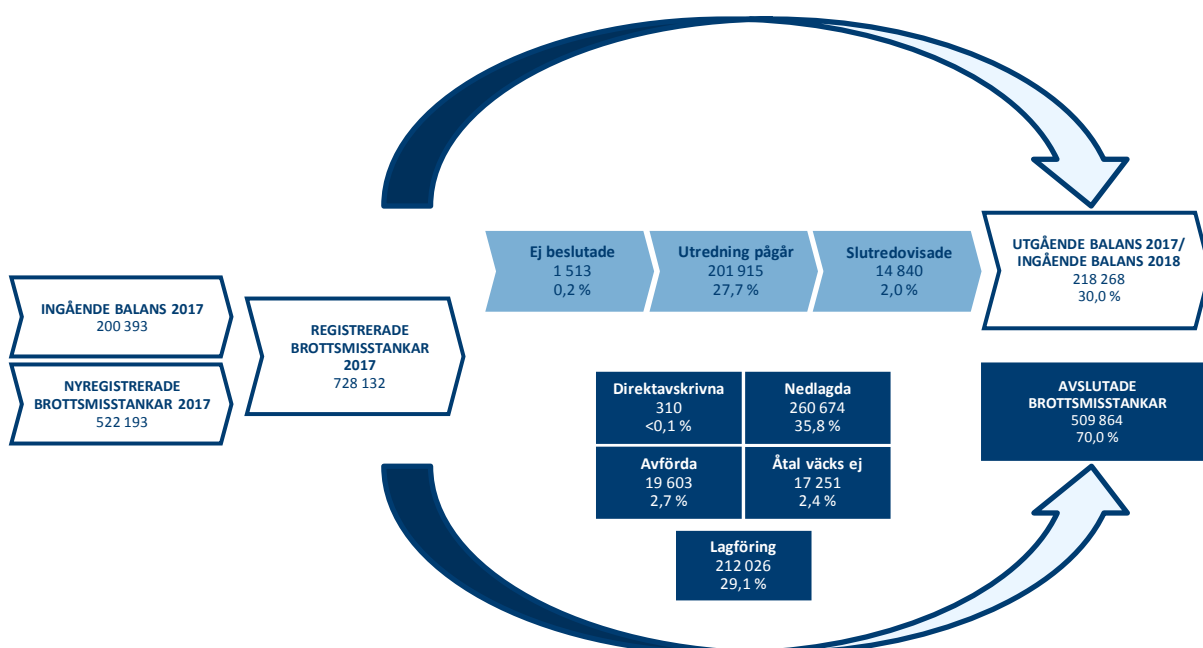
I detta avslutande avsnitt beskrivs det slutliga handläggningsresultatet för verksamhetsåret. Genom att redovisa de *skäliga brottsmisstankarna* i hållpunkter inom brottmålsprocessen besvarar avsnittet hur långt i processen som de registrerade *skäliga brottsmisstankarna* kommit den 31 december 2017. Volymerna i varje status presenteras, men fokus ligger främst på de brottsmisstankar som vid årets slut fortfarande var under handläggning (utgående balans) och därmed kommer att vara föremål för fortsatt handläggning 2018.

De beslut som har tagits på brottsmisstankarna och som vi har beskrivit i föregående avsnitt styr var i processen brottsmisstankarna hamnar i slutet av året. Det här avsnittet ger därmed en ögonblicksbild vid årets slut, där exempelvis brottsmisstankar där utredning pågick den 31 december redovisas. Det skiljer sig från redovisningen av beslut i föregående avsnitt som redovisar alla brottsmisstankar där beslut om att inleda utredning tagits (men som inte nödvändigtvis behövde vara under pågående utredning vid årets slut).

Resultat i korthet:

- Den 31 december 2017 stod 93 procent av de *skäliga brottsmisstankarna* i status nedlagda (36 %), lagförda (29 %) eller utredning pågår (28 %).
- Jämfört med den 31 december 2016 ökade antalet *skäliga brottsmisstankar* i status nedlagda och utredning pågår med 3 procent vardera, medan antalet brottsmisstankar i status lagförda minskade med 1 procent.
- Antalet *skäliga brottsmisstankar* i utgående balans var 8 340 fler (+4 %) jämfört med 2016. Jämfört med 2016 var andelen i utgående balans av registrerade *skäliga brottsmisstankar* densamma (30 %).
- *Skäliga brottsmisstankar* gällande brottskategorierna övriga specialstraffrättsliga författningar och förmögenhetsbrott var de två största brottskategorierna i den utgående balansen. Tillsammans utgjorde dessa två kategorier 38 procent av den totala utgående balansen.
- Andelen utgående balans för *skäliga brottsmisstankar* gällande ungdomar uppgick till 23 procent, vilket är 8 procentenheter lägre jämfört med andelen utgåendebalans för *skäliga brottsmisstankar* gällande vuxna.

Figur 26. Fördelningen av skäliga brottsmisstankar efter var i processen de befann sig den 31 december 2017.

Av figur 26⁸ ovan framgår antalet *skäliga brottsmisstankar* i respektive status vid årets slut, samt andelen som respektive status utgör av samtliga registrerade *skäliga brottsmisstankar*. Samtliga *skäliga brottsmisstankar* som var registrerade 2017 återfinns i någon status som redovisas i figur 26. De fem som är presenterade i den nedre delen av figuren är status som utgör sluthållpunkter, som innebär att handläggningen av brottsmisstanken var avslutad. De tre övre är status som illustreras som pilar i och med att dessa fortfarande var öppna och utgjorde den utgående balansen.

Vid årets slut hade 70 procent av de *skäliga brottsmisstankarna* uppnått en status som innebar att brottsmisstankarna var avslutade. Resterande 30 procent av de *skäliga brottsmisstankarna* hade antingen ännu inte fått något beslut, var under pågående utredning eller stod i status slutredovisade. De var därmed fortfarande öppna vid årets slut och utgjorde den utgående balansen för året.

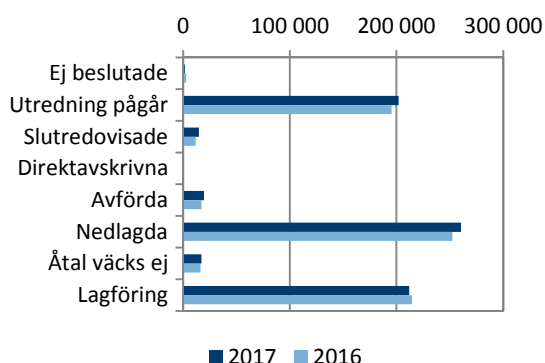
Bra att veta: Till skillnad från redovisning av beslut, där en brottsmisstanke kan redovisas under flera beslutstyper, redovisas brottsmisstankarna enbart under en status – den sist uppnådda den 31 december. Därmed summerar antalet i varje hållpunkt till det totala antalet *skäliga brottsmisstankar* och dess andelar till hundra.

Nedlagda, lagföring och utredning pågår var de största hållpunkterna

Figur 27 visar fördelningen av status den 31 december för antalet *skäliga brottsmisstankar* registrerade 2017 respektive 2016. I figuren framgår att nästan samtliga (93 %) registrerade *skäliga brottsmisstankar* stod i status utredning pågår, utredning nedlagd eller lagföring (se respektive andel för alla hållpunkterna i figur 26).

⁸ I samtliga registrerade brottsmisstankar ingår även 5 546 brottsmisstankar som inte redovisas som vare sig nyregistrerade eller ingående balans. Dessa härrör från tidigare år och har tillkommit under redovisningsåret p.g.a. omrubriceringar, återupptag eller efterregistreringar.

Figur 27. Antal skäligen brottsmisstankar i respektive hållpunkt den 31 december 2017, jämfört med 31 december 2016 (baseras på tabell 20 i bilaga 3).

Förändring jämfört med 2016:

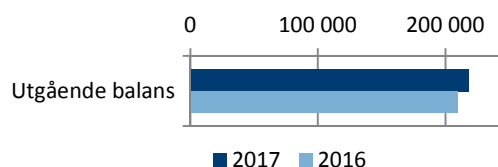
<i>Ej beslutade:</i>	-1 120	(-42 %)
<i>Utredning pågår:</i>	+6 490	(+3 %)
<i>Slutredovisade:</i>	+2 970	(+25 %)
<i>Direktavskrivna:</i>	-61	(-16 %)
<i>Avförda:</i>	+2 450	(+14 %)
<i>Nedlagda:</i>	+8 390	(+3 %)
<i>Åtal väcks ej:</i>	+1 170	(+7 %)
<i>Lagföring:</i>	-2 740	(-1 %)

Status nedlagda och utredning pågår som var två av de tre största, hade även de största antal-sökningarna av *skäligen brottsmisstankar*. Lagföring, som var den tredje statusen av de tre största, minskade däremot i antal. Status ej beslutade, slutredovisade, direktavskrivna och avförda hade större procentuella förändringar, men de var, sett till antalet, förhållandevis små.

Antalet skäligen brottsmisstankar i utgående balans ökade

De brottsmisstankar som fortfarande var under pågående handläggning utgjorde tillsammans utgående balans. Handläggningen för dessa fortsatte in i det kommande redovisningsåret. I figur 28 nedan framgår antalet *skäligen brottsmisstankar* i utgående balans och att antalet ökade jämfört med 2016. Andelen *skäligen brottsmisstankar* i utgående balans var dock densamma (30 %) jämfört med 2016.

Figur 28. Antal skäligen brottsmisstankar i utgående balans 2017 jämfört med 2016 (baseras på tabell 21 i bilaga 3).

Volym och förändring jämfört med 2016:

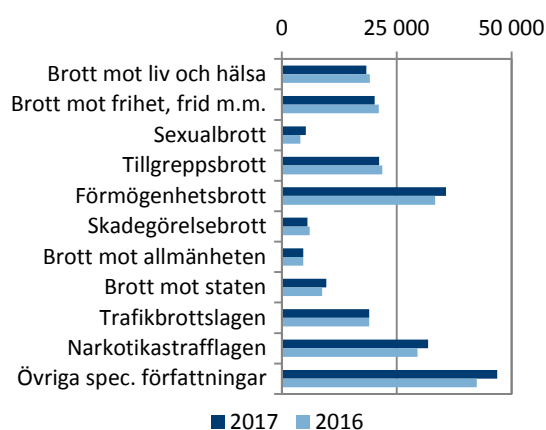
Utgående balans: 218 000
+8 340 (+4 %)

Bra att veta: De brottsmisstankar som var under pågående handläggning vid årets slut och redovisas som utgående balans, befann sig i någon av status *ej beslutade*, *utredning pågår* eller *slutredovisade*.

Antalet och andelen brottsmisstankar i utgående balans varierar för olika brottskategorier

Som framgår ovan var det fler *skäligen brottsmisstankar* som var kvar i handläggning i slutet av 2017 än det var i slutet av 2016. Förändringen jämfört med året innan varierar dock för olika brottskategorier. I figur 29 nedan visas antalet *skäligen brottsmisstankar* som utgjorde utgående balans uppdelat efter brottskategori.

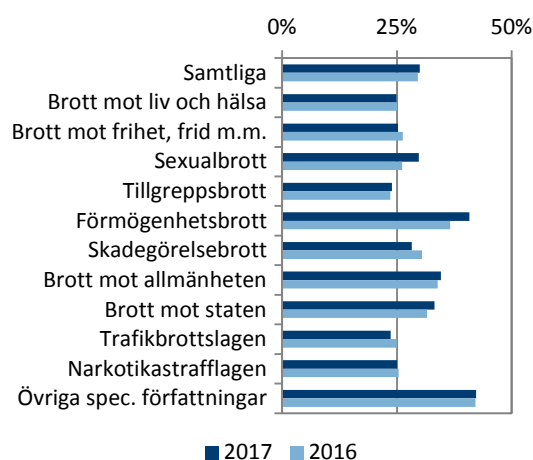
Figur 29. Antal skäligen brottsmisstankar i utgående balans, 2017 jämfört med 2016, uppdelat på brottskategori (baseras på tabell 21 i bilaga 3).

Figur 29 visar att brottskategorierna övriga specialstraffrättsliga författningar och förmögenhetsbrott var de två största kategorierna inom den utgående balansen, de utgjorde till-

sammans 38 procent av den totala utgående balansen. Det kan förklaras både av att dessa är stora kategorier totalt (avslutade och utgående balans), men även av att det är brottskategorier som generellt kan ta längre tid att utreda, vilket innebär en ökad risk för att handläggningen sträcker sig över årsskiftet (se separat rapport om genomströmningstider). Sexualbrott var den brottskategori som hade den största procentuella förändringen, där ökade antalet *skäliga brottsmisstankar* i utgående balans med 29 procent (+1 170 brottsmisstankar) jämfört med 2016.

Figur 30. Andel utgående balans, 2017 jämfört med 2016, uppdelat på brottskategori (baseras på tabell 21 i bilaga 3).

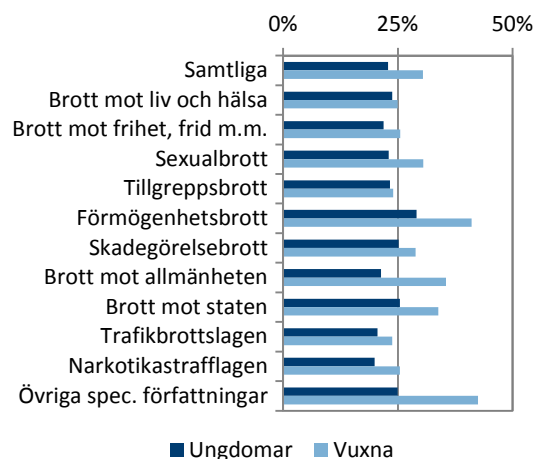
I figuren ovan framgår det att brottskategorierna övriga specialstraffsrättsliga författningar och förmögenhetsbrott även hade högst andel *skäliga brottsmisstankar* i utgående balans (42 % respektive 41 %). Störst andelsförändring jämfört med 2016 hade *skäliga brottsmisstankar* gällande förmögenhetsbrott och sexualbrott, som ökade med 4 procentenheter vardera. Andelsökningen för brottskategorin förmögenhetsbrott förklaras främst av ett stort ärende som avslutades genom lagföring 2016, och som därmed bidrog till en mindre andel utgående balans 2016.

En mindre andel utgående balans för ungdomar

Andelen utgående balans för *skäliga brottsmisstankar* gällande ungdomar (15–17 år) utgjorde 23 procent. Den utgående balansen för ungdomar var 8 procentenheter lägre än andelen för vuxna (18 år eller äldre), som uppgick till 30 procent. Detta kan främst förklaras av att till-

greppsbrott är den största kategorin för brottsmisstankar gällande ungdomar (se den totala volymen av brottsmisstankar gällande ungdomar på sidan 15), som generellt är en kategori med en lägre andel utgående balans.

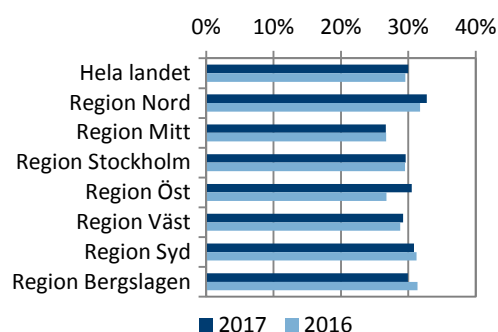
Figur 31. Andel av utgående balans 2017, uppdelat på ålder och brottskategori (baseras på tabell 22 i bilaga 3).

Utgående balans ser inte lika ut i alla regioner

Inom landet varierade andelen utgående balans mellan olika regioner. Region Mitt och region Väst hade en lägre andel än genomsnittet för hela landet (27 % respektive 29 %), medan resterande regioner hade lika hög eller högre andel brottsmisstankar i utgående balans som den för hela landet, se figur 32. Förändringen av andelen utgående balans jämfört med 2016 var marginell i regionerna (från -1 till +1 procentenheter), utom i region Öst där andelen ökade med 4 procentenheter. Ökningen i region Öst förklaras av det stora ärende gällande förmögenhetsbrott som avslutades i regionen 2016.

Figur 32. Andel utgående balans, 2017 jämfört med 2016, uppdelat på region (baseras på tabell 23 i bilaga 3).

Bilagor

Bilaga 1: Teknisk beskrivning

Bilaga 2: Definitioner och förklaringar

Bilaga 3: Tabeller till redovisning

Bilaga 4: Figur över sammantaget resultat av beslut i utrednings- och lagföringsprocessen

Bilaga 1: Teknisk beskrivning

Inledning

Den tekniska beskrivningen avser att redogöra för statistikens uppbyggnad. Den omfattar bland annat frågeställningar kring data och metodik samt statistikens innehåll.

Datamaterial

Det datamaterial som ligger till grund för beräkningar av de nya måtten avseende handläggningen av *skäliga brottsmisstankar* genom brottmålsprocessen har hämtats från Brås integrationsdatabas, även kallad kontrolldatabasen (KDB), som omfattar all transaktionsdata som inkommer till Brå från rättsväsendets olika ärendehanteringssystem. De mikrodata i KDB som behövs för statistiken har bearbetats och överförts till två förenklade mikrodatauttag (ett för brott och ett för brottsmisstankar). De förenklade datamaterialen (FD) är utformade med syftet att kunna användas för att redovisa statistik över brott och brottsmisstankar i brottmålsprocessen. Uppgifterna från FD har sedan vidarebehandlats i syfte att framställa tabeller över relevanta statistiska storheter och mått.

De data som ligger till grund för resultaten i rapporten består alltså av två uttag från KDB. Det första avser samtliga brott som registrerats för första gången i rättsväsendets utredande myndigheters ärendehanteringssystem under perioden 2015–2017. Det andra avser samtliga brottsmisstankar som var kopplade till något av brotten som beskrivs ovan och registrerades under perioden 2015–2017. När data har bearbetats och överförts till respektive FD kvarstår de brott och brottsmisstankar som var registrerade under 2017 och de brott och brottsmisstankar som var registrerade 2015 eller 2016 och där handläggningen var oavslutad vid ingången av 2017.

Datakvalitet

Uppgifterna som har hämtats från KDB har successivt kontrollerats och vid behov korrigerats. Exempel på brister som identifierats gäller vissa datumvariabler. Det förekommer att datum för beslut om nedläggning ligger före da-

tum för förundersökning, vilket till exempel kan föranleda att en brottsmisstanke ser ut att fortfarande vara under handläggning trots att den i verklighet har avslutats. När detta inträffar har de poster som innehåller sådana avvikelser rättats.

Det ska nämnas att uppgifterna som har hämtats från KDB inte har genomgått en lika omfattande kvalitetsgranskning som Brås ordinarie statistikdatabas som används för framställning av den officiella kriminalstatistiken. Detta har att göra med att mikrodata för framställning av den nya statistiken bygger på en temporär lösning, med en hög grad av manuell hantering, och därför ligger utanför Brås ordinarie kontrollrutiner. Det kan därmed finnas systematiska brister som kan påverka resultaten, om än marginellt.

Den sammantagna bedömningen är dock att datakvaliteten är tillräckligt god för de ändamål som statistiken är avsedd att användas för.

Begränsningar i data

Det har konstaterats att administrativa data från rättsväsendet inte alltid passar till den typ av redovisning som efterfrågas vid statistikproduktion. Det är naturligt eftersom de administrativa registren inte i första hand är skapade för statistikändamål. Diskrepansen mellan efterfrågade uppgifter och de administrativa data som finns tillgängliga handlar i synnerhet om avsaknaden av uppgifter som är centrala för en relevant myndighetsuppdelning. Av den anledningen har resultaten i denna rapport inte kunnat delas upp efter rättsväsendets myndigheter. För en gruppering på myndighet fordras information i strukturerat format som tydligt indikerar arbetsfördelningen i utredningsverksamheten alternativt anger förundersökningsledarskap, vilka i båda fallen saknas i dag. Resultaten belyser därför enbart en sammanhållen bild av handläggningen i brottmålsprocessen. Myndighetsuppdelad statistik kan så småningom vara möjlig att ta fram om relevanta uppgifter blir tillgängliga i strukturerat format.

En särskild begränsning i data rör det faktum

att statistiken har avgränsats till de RIF-uppgifter som finns tillgängliga. Dessa avser informationsutbytet med de utredande och lagförande myndigheterna. Därmed är resultaten i rapporten inte fullständiga med avseende på processen över hela rättskedjan, då data ännu inte är anpassade till RIF för de dömande och verkställande myndigheterna.

Metod

Med metod avses i rapporten de angreppssätt som har använts för att kunna utföra beräkningarna på ett så förenklat sätt som möjligt. Avsikten har varit att minimera komplexitetsgraden i statistiken utan att tappa i relevans. Även hänsyn till tillgänglighet har tagits. Nedan redovisas några av de mest centrala principerna för beräkningen av de statistiska måtten.

Redovisningsår och referensår

Redovisningsåret är det år som redovisningen primärt gäller, i det här fallet 2017. Syftet med redovisningen är att spegla handläggningen av *skäliga brottsmisstankar* under 2017. Det görs till exempel genom att presentera antal *skäliga brottsmisstankar* där handläggningen avslutats under redovisningsåret, det vill säga att brottsmisstanken direktavskrivits, avförts, en utredning lagts ned eller att beslut har fattats i åtalsfrågan. Det görs också genom att redovisa volymer av centrala beslut och genom att redovisa status den 31 december redovisningsåret för alla brottsmisstankar som ingår i redovisningsårets population.

För att kunna fånga in merparten av de brott och brottsmisstankar som handlagts under redovisningsåret, men som registrerats tidigare år, använder vi en referensperiod som innefattar fler år än undersökningsåret. De referensår som ingår i referensperioden är redovisningsåret kompletterat med de två närmast föregående kalenderåren, vilket för denna rapport innebär 2015, 2016 och 2017. Brott och brottsmisstankar som registrerades före 2015 inkluderas inte i populationerna. Detta beror på att principen bygger på ett referensår, som är redovisningsåret, kompletterat med de två närmast föregående kalenderåren. Detta görs för att minimera

hanteringen av den enorma datamängden som i dagsläget sköts manuellt.

Redovisningens population

Den population som redovisas i rapporten utgörs primärt av alla brott som registrerats 2017 respektive alla brottsmisstankar som registrerats under 2017 och är kopplade till brott som registrerats 2017, samt ingående balans av brott respektive brottsmisstankar. Med ingående balans avses brott eller brottsmisstankar som registrerats något av referensåren tidigare än redovisningsåret och var oavslutade vid ingången av redovisningsåret (2017). En brottsmisstanke är oavslutad om den befann sig i någon av statusen *ej beslutade*, *utredning pågår* eller *slutredovisning* vid ingången av redovisningsåret (2017). Utöver nyregistrerade brott och brottsmisstankar (sådana som registrerats under redovisningsåret) och ingående balans ingår även brott och brottsmisstankar som registrerats tidigare under referensperioden, men som inte utgjorde ingående balans, i de fall nya beslut har fattats på brottet eller brottsmisstanken under redovisningsåret. Det kan exempelvis röra sig om efterregistreringar eller återupptag av tidigare nedlagda brott eller brottsmisstankar. Om det fattats ett beslut i åtalsfrågan före redovisningsårets början, tillåts dock inte brottet eller brottsmisstanken ingå i populationen även om nya beslut fattats på brottet eller brottsmisstanken under redovisningsåret, såvida inte det nya beslutet är ett lagföringsbeslut (beslut att väcka åtal, beslut att meddela åtalsunderlåtelse eller beslut att utfärda ett strafföreläggande).

Flera beslut av *samma typ* räknas som ett (1) beslut oavsett antal underliggande beslut

Flera beslut av *samma typ* kan ibland fattas på en brottsmisstanke. Exempelvis kan en och samma brottsmisstanke läggas ned och återupptas flera gånger under handläggningens gång. Vid redovisning av beslut gäller dock för samtliga hållpunkter att det räknas som ett (1) beslut i statistiken, oavsett om flera beslut av samma typ har fattats. Detta innebär att om en brottsmisstanke läggs ned och sedan återupptas för

att sedan läggas ned igen kommer den att räknas som ett (1) nedlägningsbeslut i statistiken. En av orsakerna till att beräkna hållpunkterna enligt den ovanstående princip är för att reducera komplexitetsgraden i statistiken. Det är inte heller nödvändigt för förståelsen av processen att redovisa alla beslut av samma typ.

Flera *olika typer* av beslut räknas däremot i flera hållpunkter

Om det däremot har fattats flera *olika typer* av beslut gällande en brottsmisstanke under referensperioden kommer brottsmisstanken att räknas med i *flera olika* hållpunkter. Exempelvis om en brottsmisstanke får två olika lagföringsbeslut, till exempel om ett strafföreläggande som inte godkänns följs av ett beslut om att väcka åtal, kommer det att räknas som två beslut i statistiken, ett strafföreläggande och ett väckt åtal. Däremot räknas brottsmisstanken bara en (1) gång under totalgruppen för lagföringsbeslut. Det blir således ingen överskattning av lagföringsbesluten.

Statistikens innehåll

En statistisk storhet består av trippeln objekt, variabel och mått. Dessa beskrivs i egna avsnitt nedan.

Objekt

De två objekt (enheter) som används i statistiken över brottmålsprocessen är *brott* och *brottsmisstanke*.

Variabler

De grundläggande variablerna för objektet *brott* som redovisas i statistiken är följande:

- antal registrerade brott under 2017 (inklusive ingående balans vid ingången av 2017).
- antal registrerade brott med misstankegraderna kan misstänkas samt *skäligen brottsmisstänkt* under 2017 (inklusive ingående balans vid ingången av 2017).

De grundläggande variablerna för objektet *brottsmisstanke* som redovisas i statistiken är följande:

- antal registrerade brottsmisstankar under 2017 (inklusive ingående balans vid ingången av 2017).

- antal registrerade *skäligen brottsmisstankar* under 2017 (inklusive ingående balans vid ingången av 2017).

Redovisningsgrupper

Med redovisningsgrupper avses delpopulationer av de ursprungliga populationerna, det vill säga populationerna av samtliga registrerade brott under 2017 (inklusive ingående balans vid ingången av 2017) respektive samtliga registrerade brottsmisstankar under 2017 (inklusive ingående balans vid ingången av 2017), samt de beslutstyper och statustyper som hänförs till brotten och brottsmisstankarna under samma år. De redovisningsgrupper som förekommer är om brottet har eller saknar brottsmisstankar, misstankegrad, brottsklassificering och region. I några delar redovisas statistiken avseende *skäligen* brottsmisstankar uppdelad efter två ålderskategorier (ungdomar 15–17 år och vuxna 18– år). Brottsklassificeringen baseras på den senaste registrerade brottskoden, som utgår från gällande lagstiftning, för respektive brott och brottsmisstanke. Syftet med att välja den senaste är att den bäst representerar utgången av handläggningen. Följande brottskategorier särredovisas i rapporten:

- Brott mot liv och hälsa (BrB 3 kap.)
- Brott mot frihet, frid m.m. (BrB 4, 5, 7 kap.)
- Sexualbrott (BrB 6 kap.)
- Tillgreppsbrott (BrB 8 kap.)
- Förmögenhetsbrott (BrB 9–11 kap.)
- Skadegörelsebrott (BrB 12 kap.)
- Brott mot allmänheten (BrB 13–15 kap.)
- Brott mot staten (BrB 16–22 kap.)
- Trafikbrottslagen (1951:649)
- Narkotikastrafflagen (1968:64)
- Övriga specialstraffrättsliga författningar

Redovisningen i denna rapport är ett urval av statistiken över brottmålsprocessen. Statistiken som helhet publiceras i ett separat tabellverk i anslutning till denna rapport, och där återfinns flera underliggande brottskategorier.

Statistiska mått

Ett av syftena med statistiken över brottmålsprocessen är att beskriva volymer och resultatutfall. Huvudsakliga statistiska mått är antal

och andel (%). Beräkningen är gjord per brottsmisstanke och inte per person, vilket innebär att resultaten inte baseras på personer.

För att jämföra olika delpopulationer med varandra, till exempel brott utan brottsmisstankar och brott med skälig brottsmisstanke, används andelar som uttrycks i form av procent. Då en (1) brottsmisstanke kan ha flera beslut, summerar inte alltid delresultat till totalen. Det innebär även att de redovisade andelarna ibland kan överstiga 100 procent.

Bilaga 2: Definitioner och förklaringar

Avförda (totalt och konsumtion): Avförda är brott eller brottsmisstankar som lagts ned. De skiljer sig från direktavskrivning och nedläggning genom att brott och brottsmisstankar kan avföras när som helst under processen. Det kan göras såväl före som efter det att utredning har inletts samt efter slutredovisning. Ett skäl till att avföra brott eller brottsmisstankar är konsumtion. Det innebär att ett mindre grovt brott anses ingå i ett grövre brott och att detta inte behöver utredas separat.

Beslut: Med beslut avses statusförändrande verksamhetsbeslut, exempelvis beslut om att *inleda förundersökning* eller *väcka åtal*. Med beslut avses *inte* rent administrativa beslut, exempelvis beslut som innebär att handläggningen ska flyttas till annan enhet eller beslut om att förundersökning ska kompletteras.

Beslut i åtalsfrågan: Med *beslut i åtalsfrågan* avses dels beslut (som har fattats av åklagaren) om att *inte väcka åtal* utan i stället lägga ned målet (*åtal väcks ej*), dels lagföringsbeslut, det vill säga beslut om att *väcka åtal*, utfärda *straffföreläggande* och meddela *åtalsunderlåtelse* eller *straffvarning*.

Brottsmisstanke: En brottsmisstanke är en koppling mellan ett brott och en misstänkt person. Ett brott kan ha flera misstänkta personer knutna till sig, och en misstänkt person kan ha flera brottsmisstankar riktade mot sig, det vill säga att personen är misstänkt för flera brott.

Direktavskrivning: Direktavskrivning innebär att ett brott eller en brottsmisstanke läggs ned genom ett direktavskrivningsbeslut utan att utredning har inletts. Ett skäl till att direktavskriva är förundersökningsbegränsning.

Ej beslutade: Ej beslutade innebär att det ännu inte har tagits ställning till ett brott eller en brottsmisstankes fortsatta hantering i rättsväsendet. Brottet/brottsmisstanken har registrerats, men något ytterligare har inte inträffat.

Förundersökningsbegränsning: Förundersökningsbegränsning innebär att en förundersökning avseende ett brott eller en brottsmisstanke

ska läggas ned eller inte ska inledas. Orsaken är oftast att en person är misstänkt för flera brott, och att polis eller åklagare bedömer att en fortsatt utredning av det aktuella brottet eller brottsmisstanken inte skulle få någon eller endast liten betydelse för en eventuell påföljd. Syftet med denna möjlighet är att skapa förutsättningar för att kunna använda tillgängliga utredningsresurser på ett för samhället så effektivt sätt som möjligt.

Ingående/utgående balans: Den utgående balansen är de brott eller brottsmisstankar som vid årets slut anges i en status som innebär att brott eller brottsmisstankar kommer att fortsätta att hanteras i brottmålsprocessen under kommande år. Den utgående balansen för ett år blir den ingående balansen för nästa år. De status som generar utgående balans är *ej beslutade*, *utredning pågår* och *slutredovisade*.

Lagföringsbeslut: Med lagföringsbeslut avses åklagarens beslut om att väcka åtal, utfärda straffföreläggande eller meddela åtalsunderlåtelse eller straffvarning.

Misstankegrad: Misstankegrad är en gradering av hur stark misstanken mot den misstänkta personen är. *Kan misstänkas* är den lägsta misstankegraden som kan riktas mot en person. Då är kraven på bevisningens styrka låga och bevisningen behöver inte peka mot en bestämd person. När FU övergår till ett utredningsstadium som riktar in sig mot någon misstänkt person kan misstankegraden *skäligen misstänkt* bli aktuell. En person som är *skäligen misstänkt* måste underrättas om detta. Dessa två misstankegrader medför olika typer av tvångsmedel (kvarhållande, gripande, kroppsvisitering, husrannsakan m.m.). Det finns ännu högre misstankegrader (*på sannolika skäl misstänkt* och *tillräckliga skäl för åtal*) men dessa särredovisas inte i den här rapporten, de ingår i gruppen *skäligen misstänkt*.

Nedläggning: Nedläggning innebär att ett brott eller en brottsmisstanke läggs ned genom ett nedlägningsbeslut efter att utredning har inletts (till skillnad från direktavskrivning som är

nedläggning utan att utredning har inletts). Ett skäl till att lägga ned en förundersökning är förundersökningsbegränsning.

Registrering av brott: Registrering innebär att brott har registrerats i Polismyndighetens eller Åklagarmyndighetens administrativa ärendehanteringssystem. Brott som hanteras av andra utredande myndigheter (exempelvis av Tullverket eller Ekobrottsmyndigheten) inkluderas först när de blir registrerade i något av ovan nämndas system. Nyregistrerat brott innebär att brottet registreras för första gången i ärendehanteringssystemen.

Registrering av brottsmisstankar: Registrering innebär att brottsmisstanken har registrerats i Polismyndighetens eller Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem. En brottsmisstanke kan registreras vid olika tidpunkter i brottmålsprocessen. Ibland finns en brottsmisstanke redan när ett brott registreras. Ibland framkommer och registreras en brottsmisstanke först senare, som ett resultat av utredningsarbetet på brottet. Brottsmisstankar som hanteras av andra utredande myndigheter (exempelvis av Tullverket eller Ekobrottsmyndigheten) inkluderas först när de blir registrerade i något av ovan nämndas system.

Slutredovisning: Slutredovisning innebär att en utredning har sammanställts i ett förundersökningsprotokoll och slutredovisats för bedömning i åtalsfrågan. Åklagaren ska efter slutredovisning besluta ifall åtal ska väckas eller ej, strafföreläggande utfärdas, åtalsunderlåtelse eller straffvarning meddelas.

Status: En status beskriver var i brottmålsprocessen ett brott eller en brottsmisstanke befinner sig vid en specifik tidpunkt.

Straffvarning: Straffvarning är ett lagföringsbeslut. Straffvarning kan bara utdelas till personer under 18 år. Skäl för straffvarning kan vara om den unga personen blir föremål för andra åtgärder eller om det är uppenbart att brottet har skett i okynne eller förhastande. Det leder dock,

precis som en fällande dom, till en anteckning i belastningsregistret. Beslut om straffvarning fattas enbart på brottsmisstankar, inte på brott. I denna rapport redovisas straffvarning under beslutstypen *Åtalsunderlåtelse*.

Strafföreläggande utfärdat: *Strafföreläggande utfärdat* innebär att ett beslut om att utfärda strafföreläggande har fattats, det vill säga ett erbjudande till den misstänkte har lämnats att acceptera ett visst straff utan att åtal behöver väckas. Beslut om att utfärda strafföreläggande fattas enbart på brottsmisstankar, inte på brott.

Utredning inledd: En utredning inleds när ett brott eller en brottsmisstanke kräver vidare undersökning. *Utredning inledd* innebär att något av besluten om att inleda en utredning har fattats. Det kan röra sig om utredningar i form av förundersökning (FU), förenklade utredningar (RB 23:22) eller utredning enligt lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL).

Åtal väcks ej: Åtal väcks ej innebär ett beslut om att lägga ned målet och inte väcka åtal. Beslut om att inte väcka åtal fattas enbart på brottsmisstankar, inte på brott.

Åtal väckt: Åtal väckt innebär att åklagare beslutat att åtala en misstänkt person. Detta innebär att det blir rättegång i domstol. Beslut om att väcka åtal fattas enbart på brottsmisstankar, inte på brott.

Åtalsunderlåtelse: Åtalsunderlåtelse är ett lagföringsbeslut. Beslutet att meddela åtalsunderlåtelse avser fall där åklagaren, trots att det råder klarhet i skuldfrågan och den misstänkta personen oftast har erkänt sig skyldig till brottet, beslutar om att inte väcka åtal. Anledningen är ofta att brottet är lindrigt och/eller att personen i stället åtalas för ett annat brott. Det leder dock, precis som en fällande dom, till en anteckning i belastningsregistret. Beslut om åtalsunderlåtelse fattas enbart på brottsmisstankar, inte på brott.

Bilaga 3: Tabeller till redovisning

Tabell 1. Antal och andel (%) registrerade brott indelat efter brott som registrerades under året och brott som utgjorde ingående balans. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Samtliga brott	1 773 521	100	1 801 325	100	+27 804	+2	
Brott som registrerades under året	1 526 844	86	1 536 236	85	+9 392	+1	-1
Brott i ingående balans från tidigare år	238 236	13	256 648	14	+18 412	+8	+1

Tabell 2. Antal och andel (%) registrerade brott indelat efter förekomst av brottsmisstanke, samt vilken misstankegrad av brottsmisstanke. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändring mellan dessa år.

	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Samtliga brott	1 773 521	100	1 801 325	100	+27 804	+2	
Brott utan brottsmisstankar	1 010 910	57	1 003 611	56	-7 299	-1	-1
Brott med brottsmisstankar av graden kan misstänkas	127 671	7	142 740	8	+15 069	+12	+1
Brott med brottsmisstankar av graden skäligen misstänkt	634 940	36	654 974	36	+20 034	+3	+1

Tabell 3. Antal och andel (%) registrerade skäliga brottsmisstankar indelat efter skäliga brottsmisstankar som registrerades under året och skäliga brottsmisstankar som utgjorde ingående balans. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Samtliga skäliga brottsmisstankar	710 577	100	728 132	100	+17 555	+2	
Skäliga brottsmisstankar som registrerades under året	513 786	72	522 193	72	+8 407	+2	-1
Skäliga brottsmisstankar i ingående balans från tidigare år	191 475	27	200 393	28	+8 918	+5	+1

Tabell 4. Antal och andel (%) registrerade skäligen brottsmisstankar som utgjorde ingående balans indelat efter brottskategori. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

Ingående balans	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Samtliga	191 475	27	200 393	28	+8 918	+5	+1
Brott mot liv och hälsa	17 087	22	18 871	26	+1 784	+10	+3
Brott mot frihet, frid m.m.	18 054	23	21 028	26	+2 974	+16	+4
Sexualbrott	3 267	21	4 001	23	+734	+22	+2
Tillgreppsbrott	18 987	20	20 381	23	+1 394	+7	+3
Förmögenhetsbrott	39 182	43	30 102	34	-9 080	-23	-9
Skadegörelsebrott	5 585	28	5 883	30	+298	+5	+2
Brott mot allmänheten	4 606	34	4 474	33	-132	-3	±0
Brott mot staten	7 554	27	8 547	29	+993	+13	+2
Trafikbrottslagen	16 317	21	17 995	22	+1 678	+10	+1
Narkotikastrafflagen	26 334	23	28 294	22	+1 960	+7	±0
Övriga spec. författningar	34 502	34	40 817	37	+6 315	+18	+3

Tabell 5. Antal registrerade skäligen brottsmisstankar indelat efter region. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

	2016		2017		Förändring 2016-2017	
	Antal	Antal	Antal	Antal	Procentuellt av antal	
Hela landet*	710 577	728 132	+17 555	+2		
Region Nord	65 405	68 122	+2 717	+4		
Region Mitt	64 095	65 410	+1 315	+2		
Region Stockholm	184 618	191 333	+6 715	+4		
Region Öst	85 555	80 831	-4 724	-6		
Region Väst	122 665	120 270	-2 395	-2		
Region Syd	124 236	135 032	+10 796	+9		
Region Bergslagen	60 708	64 211	+3 503	+6		

* Här ingår Nationella Operativa avdelningen samt Åklagarmyndighetens riksenheter vilket förklarar att regionerna inte summerar till totalen.

Tabell 6. Antal och andel (%) registrerade skäligen brottsmisstankar som gällde ungdomar uppdelat efter brottskategori. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

Ungdomar	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Samtliga	46 189	100	49 465	100	+3 276	+7	
Brott mot liv och hälsa	7 266	16	7 091	14	-175	-2	-1
Brott mot frihet, frid m.m.	6 132	13	6 194	13	+62	+1	-1
Sexualbrott	1 607	3	1 680	3	+73	+5	±0
Tillgreppsbrott	10 532	23	10 776	22	+244	+2	-1
Förmögenhetsbrott	1 952	4	1 973	4	+21	+1	±0
Skadegörelsebrott	3 112	7	3 712	8	+600	+19	+1
Brott mot allmänheten	908	2	730	1	-178	-20	±0
Brott mot staten	2 243	5	2 444	5	+201	+9	±0
Trafikbrottslagen	3 369	7	3 507	7	+138	+4	±0
Narkotikastrafflagen	7 724	17	9 651	20	+1 927	+25	+3
Övriga spec. författningar	1 344	3	1 707	3	+363	+27	+1

Tabell 7. Antal skåliga brottsmisstankar med beslut som fattats under kalenderåret efter beslutstyperna Utredning inledd, utredning nedlagd eller utredning slutredovisad. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

<i>Beslut under kalenderåret</i>	2016	2017	Förändring 2016-2017	
	Antal	Antal	Antal	Procentuellt av antal
Utredning inledd	512 990	521 041	+8 051	+2
Nedlagda	257 196	265 481	+8 285	+3
Slutredovisade	251 310	258 128	+6 818	+3

Tabell 8. Antal och andel (%) skåliga brottsmisstankar med beslut om att inleda utredning under kalenderåret eller tidigare, indelat efter brottskategori. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

<i>Utredning inledd under kalenderåret eller tidigare</i>	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Samtliga	706 292	99	724 176	99	+17 884	+3	±0
Brott mot liv och hälsa	76 540	100	73 842	100	-2 698	-4	±0
Brott mot frihet, frid m.m.	79 926	100	79 761	100	-165	±0	±0
Sexualbrott	15 209	99	17 424	100	+2 215	15	+1
Tillgreppsbrott	92 561	100	88 421	100	-4 140	-4	±0
Förmögenhetsbrott	89 847	99	85 246	97	-4 601	-5	-1
Skadegörelsebrott	19 897	100	19 768	100	-129	-1	±0
Brott mot allmänheten	13 648	100	13 348	100	-300	-2	±0
Brott mot staten	27 718	100	29 048	100	+1 330	+5	±0
Trafikbrottslagen	75 986	100	80 298	100	+4 312	+6	±0
Narkotikastrafflagen	116 279	100	127 076	100	+10 797	+9	±0
Övriga spec. författningar	98 681	98	109 944	99	+11 263	+11	+1

Tabell 9. Antal skåliga brottsmisstankar med beslut om att lägga ned utredning under kalenderåret eller tidigare och andel (%) som dessa utgjorde av de skåliga brottsmisstankarna med beslut om att inleda utredning, indelat efter brottskategori. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

<i>Nedlagda under kalenderåret eller tidigare</i>	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel av utr.	Antal	Andel av utr.	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Samtliga	260 222	37	268 509	37	+8 287	+3	±0
Brott mot liv och hälsa	43 448	57	41 782	57	-1 666	-4	±0
Brott mot frihet, frid m.m.	44 796	56	44 347	56	-449	-1	±0
Sexualbrott	6 837	45	7 740	44	+903	+13	-1
Tillgreppsbrott	32 389	35	32 304	37	-85	±0	+2
Förmögenhetsbrott	27 848	31	29 540	35	+1 692	+6	+4
Skadegörelsebrott	8 952	45	9 505	48	+553	+6	+3
Brott mot allmänheten	5 748	42	5 690	43	-58	-1	+1
Brott mot staten	10 348	37	10 218	35	-130	-1	-2
Trafikbrottslagen	16 363	22	17 603	22	+1 240	+8	±0
Narkotikastrafflagen	34 831	30	38 817	31	+3 986	+11	+1
Övriga spec. författningar	28 662	29	30 963	28	+2 301	+8	-1

Tabell 10. Antal skäligen brottsmisstankar med beslut om att förundersökningsbegränsa utredning under kalenderåret eller tidigare och andel (%) som dessa utgjorde av de skäligen brottsmisstankarna med beslut om att lägga ned utredning, indelat efter brottskategori. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

Förundersökningsbegränsade under kalenderåret eller tidigare	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel av nedl.	Antal	Andel av nedl.	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Samtliga	44 403	17	47 403	18	+3 000	+7	+1
Brott mot liv och hälsa	899	2	899	2	±0	±0	±0
Brott mot frihet, frid m.m.	4 295	10	4 474	10	+179	+4	+1
Sexualbrott	142	2	159	2	+17	+12	±0
Tillgreppsbrott	8 665	27	9 155	28	+490	+6	+2
Förmögenhetsbrott	7 235	26	7 811	26	+576	+8	±0
Skadegörelsebrott	1 903	21	1 985	21	+82	+4	±0
Brott mot allmänheten	808	14	765	13	-43	-5	-1
Brott mot staten	1 972	19	1 852	18	-120	-6	-1
Trafikbrottslagen	4 194	26	4 457	25	+263	+6	±0
Narkotikastrafflagen	8 020	23	9 174	24	+1 154	+14	+1
Övriga spec. författningar	6 270	22	6 672	22	+402	+6	±0

Tabell 11. Antal skäligen brottsmisstankar med beslut om att förundersökningsbegränsa utredning under 2017 eller tidigare och andel (%) som dessa utgjorde av de skäligen brottsmisstankarna med beslut om att lägga ned utredning, indelat efter brottskategori. Resultatet redovisas för ungdomar (15-17 år) och vuxna (18 år och äldre), samt skillnaden i andel mellan dessa åldersgrupper.

Förundersökningsbegränsade under 2017 eller tidigare – ÅLDER	Ungdomar		Vuxna		Skillnad mellan åldersgrupperna
	Antal	Andel av nedl.	Antal	Andel av nedl.	Procentenheter av andel
Samtliga	1 486	8	45 753	19	11
Brott mot liv och hälsa	74	2	810	2	0
Brott mot frihet, frid m.m.	247	7	4 201	10	3
Sexualbrott	9	1	149	2	1
Tillgreppsbrott	458	15	8 683	30	16
Förmögenhetsbrott	120	16	7 682	27	11
Skadegörelsebrott	224	13	1 755	23	10
Brott mot allmänheten	26	9	734	14	5
Brott mot staten	70	8	1 779	19	11
Trafikbrottslagen	56	10	4 398	26	16
Narkotikastrafflagen	147	4	9 018	26	21
Övriga spec. författningar	55	11	6 544	22	11

Tabell 12. Antal skäligen brottsmisstankar med beslut om att slutredovisa utredning under kalenderåret eller tidigare och andel (%) som dessa utgjorde av de skäligen brottsmisstankarna med beslut om att inleda utredning, indelat efter brottskategori. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

<i>Slutredovisade under kalenderåret eller tidigare</i>	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel av utr.	Antal	Andel av utr.	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Samtliga	273 408	39	276 573	38	3165	+1	-1
Brott mot liv och hälsa	14 997	20	14 737	20	-260	-2	±0
Brott mot frihet, frid m.m.	15 849	20	16 890	21	1041	+7	+1
Sexualbrott	4 607	30	5 003	29	396	+9	-2
Tillgreppsbrott	43 950	47	40 202	45	-3748	-9	-2
Förmögenhetsbrott	33 679	37	26 562	31	-7117	-21	-6
Skadegörelsebrott	6 032	30	6 029	30	-3	±0	±0
Brott mot allmänheten	3 884	28	3 695	28	-189	-5	-1
Brott mot staten	10 121	37	10 707	37	586	+6	±0
Trafikbrottslagen	46 927	62	49 764	62	2837	+6	±0
Narkotikastrafflagen	59 755	51	64 177	51	4422	+7	-1
Övriga spec. författningar	33 607	34	38 807	35	5200	+15	+1

Tabell 13. Antal skäligen brottsmisstankar med beslut om att slutredovisa utredning under kalenderåret eller tidigare och andel (%) som dessa utgjorde av de skäligen brottsmisstankarna med beslut om att inleda utredning, indelat efter region. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

<i>Slutredovisade under kalenderåret eller tidigare</i>	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel av utr.	Antal	Andel av utr.	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Hela landet	273 408	39	276 573	38	3 165	+1	-1
Region Nord	23 229	36	22 717	33	-512	-2	-2
Region Mitt	26 099	41	26 240	40	141	+1	-1
Region Stockholm	66 836	37	70 385	37	3 549	+5	±0
Region Öst	35 526	42	29 437	37	-6 089	-17	-4
Region Väst	53 037	44	55 438	46	2 401	+5	+3
Region Syd	44 536	36	47 410	35	2 874	+6	-1
Region Bergslagen	23 507	39	24 269	38	762	+3	-1

* Här ingår Nationella Operativa avdelningen samt Åklagarmyndighetens riksenheter vilket förklarar att regionerna inte summerar till totalen.

Tabell 14. Antal skäligen brottsmisstankar med beslut i åtalsfrågan, samt antalet av dessa som utgjorde lagföringsbeslut. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

<i>Beslut under kalenderåret</i>	2016	2017	Förändring 2016-2017	
	Antal	Antal	Antal	Procentuellt av antal
Beslut i åtalsfrågan	230 828	229 277	-1 551	-1
<i>Därav</i>				
Lagföringsbeslut	214 744	212 026	-2 718	-1

Tabell 15. Antal skäliga brottsmisstankar med beslut i åtalsfrågan och andel (%) som dessa utgjorde av de skäliga brottsmisstankarna med beslut om att slutredovisa utredning, indelat efter brottskategori. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

<i>Beslut i åtalsfrågan</i>	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel av slutred.	Antal	Andel av slutred.	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Samtliga	230 828	84	229 277	83	-1 551	-1	-2
Brott mot liv och hälsa	12 896	86	12 793	87	-103	-1	+1
Brott mot frihet, frid m.m.	12 287	78	13 072	77	+785	+6	±0
Sexualbrott	4 143	90	3 796	76	-347	-8	-14
Tillgreppsbrott	37 721	86	34 461	86	-3 260	-9	±0
Förmögenhetsbrott	29 155	87	21 047	79	-8 108	-28	-7
Skadegörelsebrott	4 755	79	4 550	75	-205	-4	-3
Brott mot allmänheten	3 028	78	2 903	79	-125	-4	+1
Brott mot staten	8 446	83	8 983	84	+537	+6	±0
Trafikbrottslagen	40 626	87	43 616	88	+2 990	+7	+1
Narkotikastrafflagen	50 922	85	52 871	82	+1 949	+4	-3
Övriga spec. författningar	26 849	80	31 185	80	+4 336	+16	±0

Tabell 16. Antal skäliga brottsmisstankar med lagföringsbeslut och andel (%) som dessa utgjorde av de skäliga brottsmisstankarna med beslut i åtalsfrågan, indelat efter region. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

<i>Lagföringsbeslut</i>	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel av beslut i åtalsfr.	Antal	Andel av beslut i åtalsfr.	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Hela landet	214 744	93	212 026	92	-2 718	-1	-1
Region Nord	18 331	92	17 722	93	-609	-3	+1
Region Mitt	20 827	91	20 159	89	-668	-3	-2
Region Stockholm	48 977	92	51 796	91	+2 819	+6	±0
Region Öst	30 130	95	23 510	94	-6 620	-22	-1
Region Väst	42 517	94	42 543	94	+26	±0	±0
Region Syd	35 852	94	37 044	93	+1 192	+3	-1
Region Bergslagen	17 617	92	18 721	92	+1 104	+6	±0

* Här ingår Nationella Operativa avdelningen samt Åklagarmyndighetens riksenheter vilket förklarar att regionerna inte summerar till totalen.

Tabell 17. Antal skäliga brottsmisstankar med lagföringsbeslut, indelat efter typ av lagföringsbeslut och andel* (%) som dessa utgjorde av samtliga skäliga brottsmisstankar med lagföringsbeslut. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

<i>Typ av lagföringsbeslut</i>	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel av lagf.*	Antal	Andel av lagf.*	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Åtal	165 506	77	165 295	78	-211	±0	+1
Strafföreläggande	44 929	21	44 772	21	-157	±0	±0
Åtalsunderlåtelse	16 271	8	13 304	6	-2 967	-18	-1

*Andelen av de tre olika typerna av lagföringsbeslut överstiger 100 procent. Det beror på att en brottsmisstanke kan få mer än en typ av lagföringsbeslut. Om en brottsmisstanke har fått mer än en typ av lagföringsbeslut räknas det en gång under respektive typ, men det räknas fortfarande enbart en gång under övergruppen lagföringsbeslut.

Tabell 18. Antal skäligen brottsmisstankar med beslut om att ej väcka åtal och andel (%) som dessa utgjorde av de skäligen brottsmisstankarna med beslut i åtalsfrågan, indelat efter brottskategori. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

<i>Beslut om att ej väcka åtal</i>	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel av beslut i åtalsfr.	Antal	Andel av beslut i åtalsfr.	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Samtliga	16 267	7	17 460	8	+1 193	+7	+1
Brott mot liv och hälsa	1 745	14	1 740	14	-5	±0	±0
Brott mot frihet, frid m.m.	2 077	17	2 377	18	+300	+14	+1
Sexualbrott	289	7	300	8	+11	+4	+1
Tillgreppsbrott	2 093	6	1 976	6	-117	-6	±0
Förmögenhetsbrott	1 936	7	2 223	11	+287	+15	+4
Skadegörelsebrott	773	16	723	16	-50	-6	±0
Brott mot allmänheten	368	12	517	18	+149	+40	+6
Brott mot staten	1 011	12	1 030	11	+19	+2	-1
Trafikbrottslagen	1 135	3	1 224	3	+89	+8	±0
Narkotikastrafflagen	1 401	3	1 723	3	+322	+23	+1
Övriga spec. författningar	3 439	13	3 627	12	+188	+5	-1

Tabell 19. Antal skäligen brottsmisstankar med beslut om att ej väcka åtal 2017 och andel (%) som dessa utgjorde av de skäligen brottsmisstankarna med beslut i åtalsfrågan under 2017, indelat efter brottskategori. Resultatet redovisas för ungdomar (15–17 år) och vuxna (18 år och äldre), samt skillnaden i andel mellan dessa åldersgrupper.

<i>Beslut om att ej väcka åtal 2017 – ÅLDER</i>	Ungdomar		Vuxna		Skillnad mellan åldersgrupperna
	Antal	Andel av beslut i åtalsfr.	Antal	Andel av beslut i åtalsfr.	Procentenheter av andel
Samtliga	1 750	10	15 692	7	2
Brott mot liv och hälsa	327	19	1 413	13	6
Brott mot frihet, frid m.m.	309	23	2 066	18	5
Sexualbrott	26	7	274	8	1
Tillgreppsbrott	363	7	1 611	5	2
Förmögenhetsbrott	101	17	2 121	10	7
Skadegörelsebrott	168	17	555	16	2
Brott mot allmänheten	26	10	490	19	9
Brott mot staten	126	14	904	11	2
Trafikbrottslagen	98	4	1 125	3	2
Narkotikastrafflagen	141	4	1 578	3	0
Övriga spec. författningar	65	8	3 555	12	3

Tabell 20. Antal och andel (%) skäligen brottsmisstankar indelat efter uppnådd status 31 december. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

<i>Status 31 december</i>	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel av samtliga	Antal	Andel av samtliga	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Ej beslutade	2 628	0	1 513	0	-1 115	-42	±0
Utredning pågår	195 430	28	201 915	28	+6 485	+3	±0
Slutredovisade	11 866	2	14 840	2	+2 974	+25	±0
Direktavskrivna	371	0	310	0	-61	-16	±0
Avförda	17 154	2	19 603	3	+2 449	+14	±0
Nedlagda	252 285	36	260 674	36	+8 389	+3	±0
Åtal väcks ej	16 082	2	17 251	2	+1 169	+7	±0
Lagföring	214 761	30	212 026	29	-2 735	-1	-1

Tabell 21. Antal och andel (%) skäligen brottsmisstankar som utgjorde utgående balans den 31 december, indelat efter brottskategori. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

<i>Utgående balans</i>	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Samtliga	209 924	30	218 268	30	+8 344	+4	±0
Brott mot liv och hälsa	19 176	25	18 413	25	-763	-4	±0
Brott mot frihet, frid m.m.	21 080	26	20 195	25	-885	-4	-1
Sexualbrott	4 033	26	5 202	30	+1 169	29	+4
Tillgreppsbrott	21 880	24	21 179	24	-701	-3	±0
Förmögenhetsbrott	33 359	37	35 719	41	+2 360	+7	+4
Skadegörelsebrott	6 074	30	5 584	28	-490	-8	-2
Brott mot allmänheten	4 637	34	4 634	35	-3	±0	+1
Brott mot staten	8 770	32	9 668	33	+898	+10	+2
Trafikbrottslagen	18 980	25	18 994	24	+14	±0	-1
Narkotikastrafflagen	29 505	25	31 833	25	+2 328	+8	±0
Övriga spec. författningar	42 430	42	46 847	42	+4 417	+10	±0

Tabell 22. Antal och andel (%) skäligen brottsmisstankar som utgjorde utgående balans den 31 december 2017, indelat efter brottskategori. Resultatet redovisas för ungdomar (15–17 år) och vuxna (18 år och äldre), samt skillnaden i andel mellan dessa åldersgrupper.

<i>Utgående balans 2017</i> – ÅLDER	Ungdomar		Vuxna		Skillnad mellan åldersgrupperna
	Antal	Andel	Antal	Andel	Procentenheter av andel
Samtliga	11 298	23	205 508	30	8
Brott mot liv och hälsa	1 688	24	16 550	25	1
Brott mot frihet, frid m.m.	1 354	22	18 634	26	4
Sexualbrott	387	23	4 759	31	7
Tillgreppsbrott	2 513	23	18 521	24	1
Förmögenhetsbrott	574	29	35 045	41	12
Skadegörelsebrott	935	25	4 626	29	4
Brott mot allmänheten	156	21	4 419	35	14
Brott mot staten	622	25	8 943	34	8
Trafikbrottslagen	721	21	18 226	24	3
Narkotikastrafflagen	1 922	20	29 828	25	6
Övriga spec. författningar	426	25	45 957	42	17

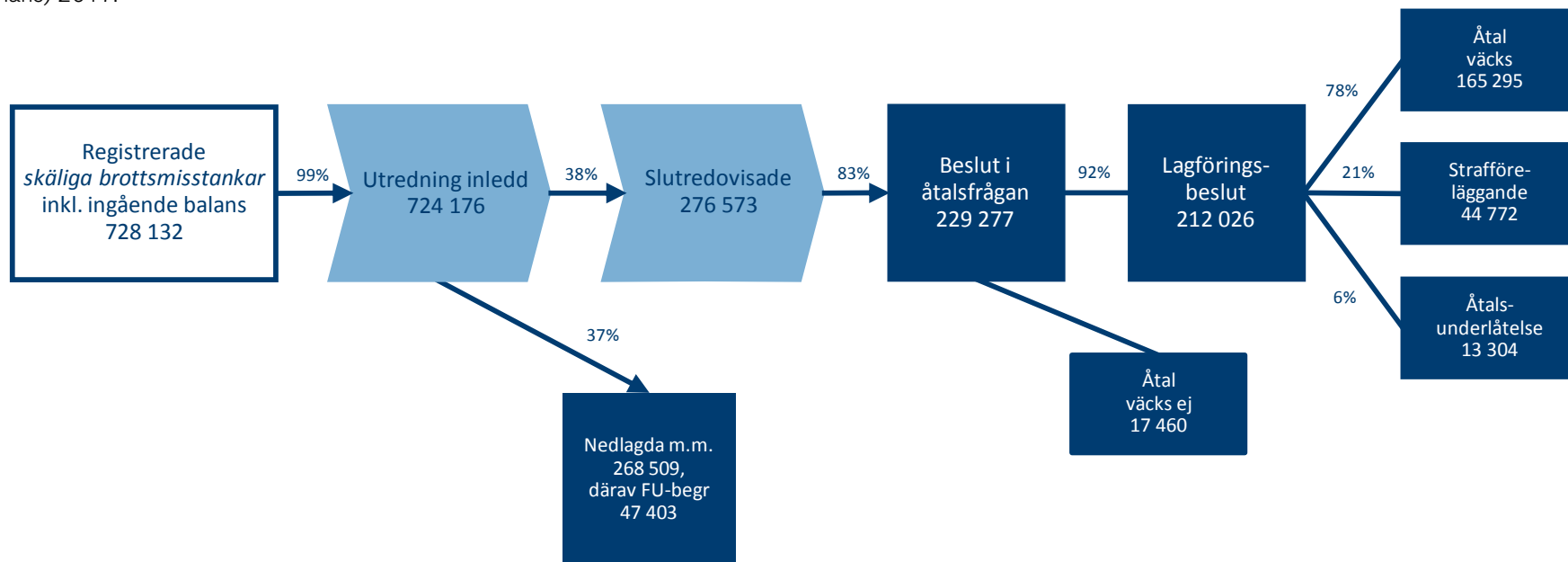
Tabell 23. Antal och andel (%) skäligen brottsmisstankar som utgjorde utgående balans den 31 december, indelat efter region. Resultatet redovisas för kalenderåren 2016 och 2017, samt förändringen mellan dessa år.

<i>Utgående balans</i>	2016		2017		Förändring 2016-2017		
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Procentuellt av antal	Procentenheter av andel
Hela landet	209 924	30	218 268	30	+8 344	+4	±0
Region Nord	20 777	32	22 297	33	+1 520	+7	+1
Region Mitt	17 118	27	17 457	27	+339	+2	±0
Region Stockholm	54 472	30	56 618	30	+2 146	+4	±0
Region Öst	22 898	27	24 655	31	+1 757	+8	+4
Region Väst	35 356	29	35 154	29	-202	-1	±0
Region Syd	38 803	31	41 656	31	+2 853	+7	±0
Region Bergslagen	19 048	31	19 236	30	+188	+1	-1

* Här ingår Nationella Operativa avdelningen samt Åklagarmyndighetens riksenheter vilket förklarar att regionerna inte summerar till totalen.

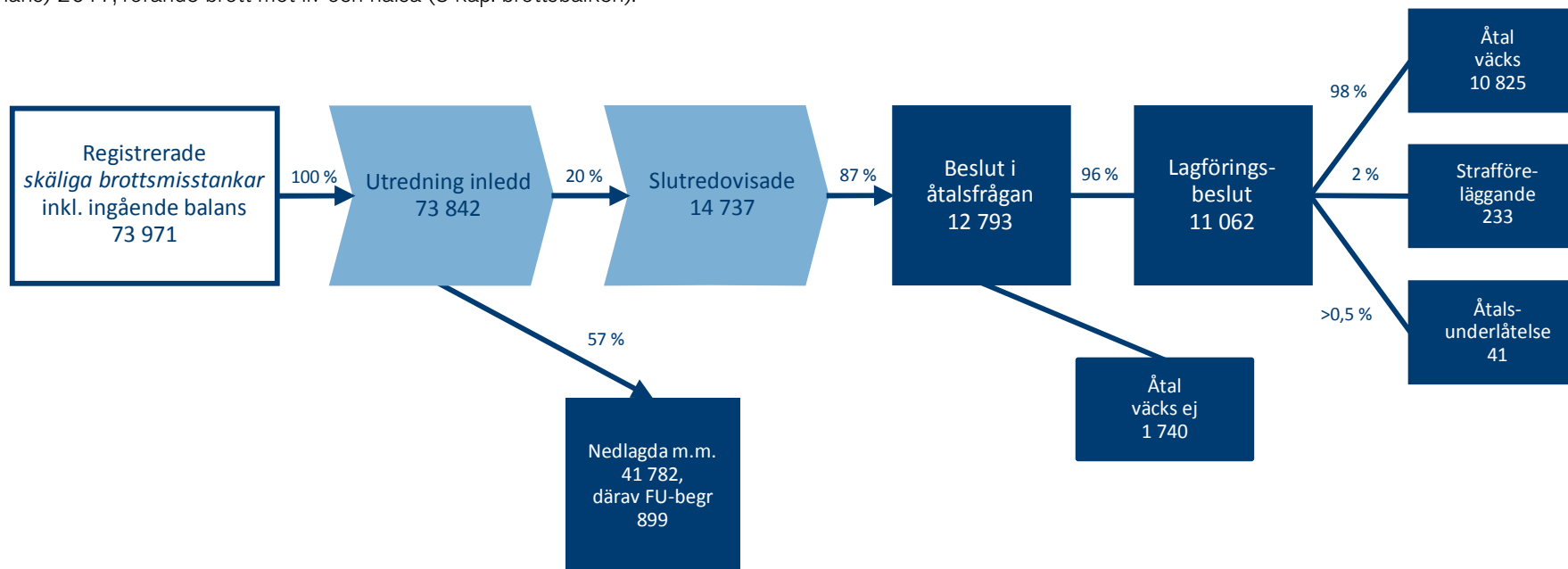
Bilaga 4: Figurer över sammantaget resultat av beslut i utrednings- och lagföringsprocessen

Figur 1. Flödesbeskrivning av beslut tagna under den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans) 2017.

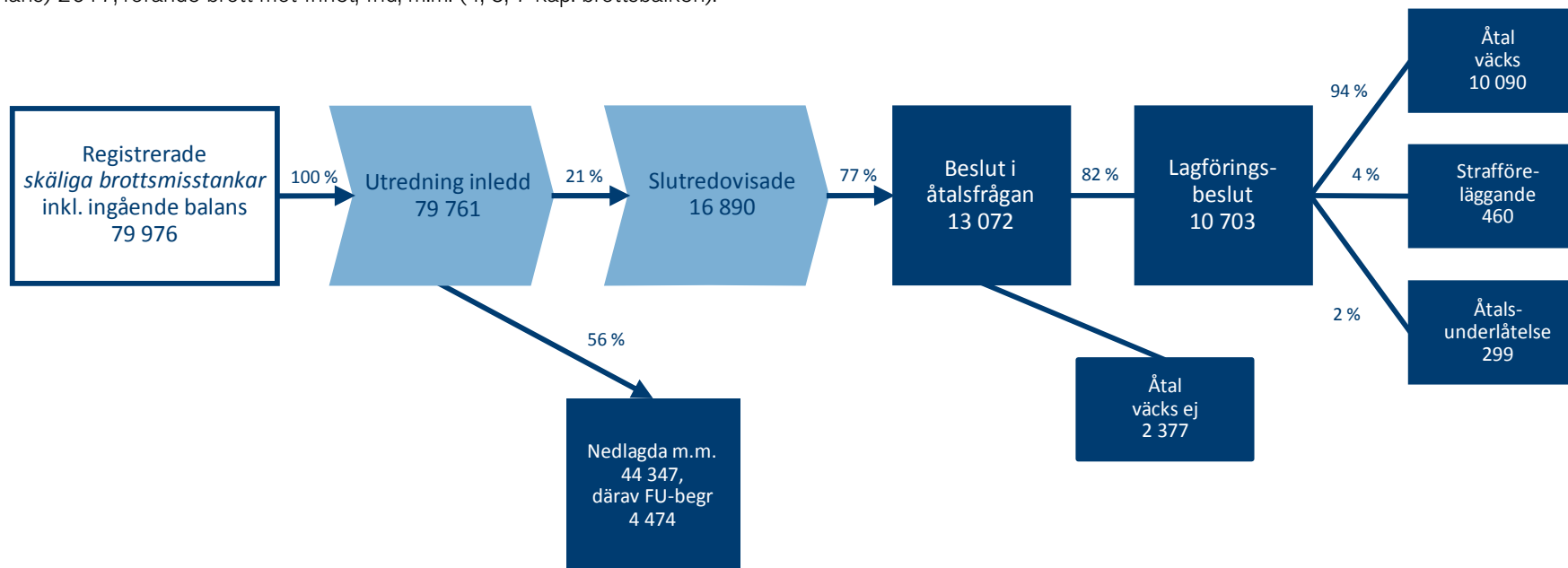
Bra att veta: De skäligen brottsmisstankarna redovisas i statistiken under samtliga hållpunkter som de har passerat sedan de har passerat sedan de slutredovisades. Samma brottsmisstanke kan således ingå i flera hållpunkter. Det kan till exempel vara att ett strafföreläggande utfärdas, men inte godkänns och därför istället får ett beslut om att väcka åtal. Samtliga antals- och andelsuppgifter i figuren är hämtade från tabell 7.1.1 i statistikproduktens tabellverk. Den tabellen redovisar beslut som fattats under kalenderåret *eller tidigare* på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans).

Figur 2. Flödesbeskrivning av beslut tagna under den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans) 2017, rörande brott mot liv och hälsa (3 kap. brottsbalken).

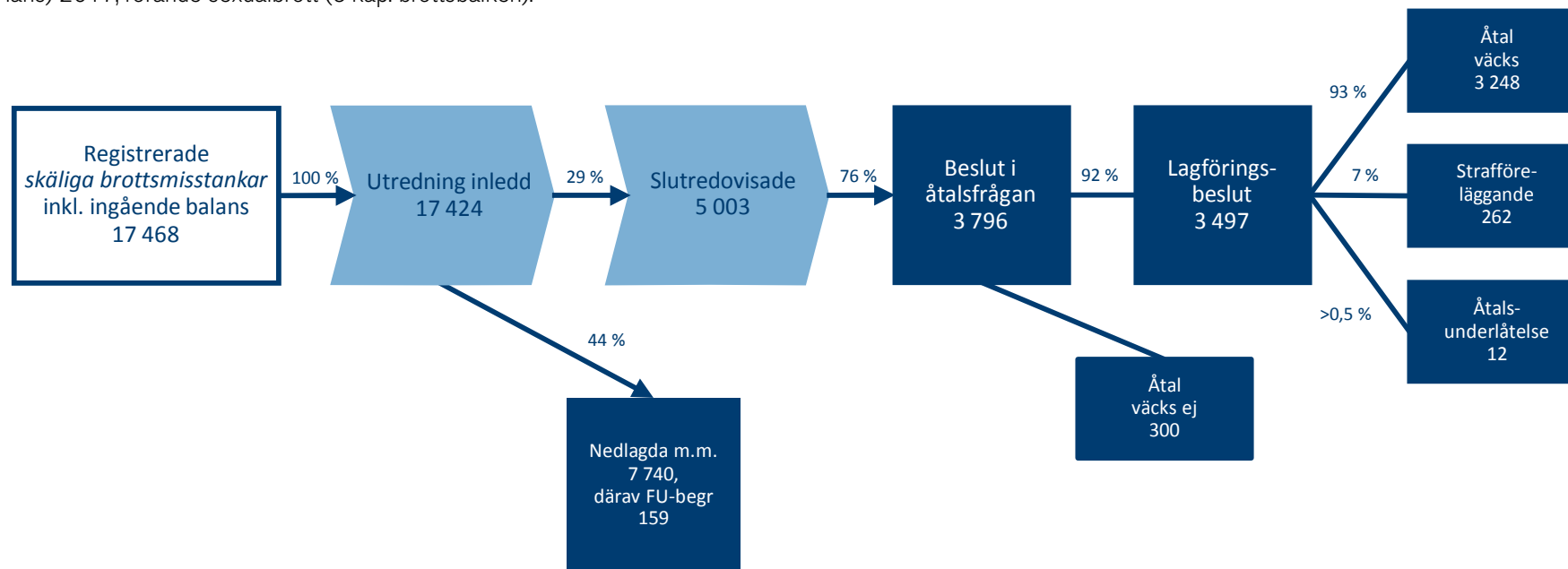
Bra att veta: De skäligen brottsmisstankarna redovisas i statistiken under samtliga hållpunkter som de har passerat sedan de slutredovisades. Samma brottsmisstanke kan således ingå i flera hållpunkter. Det kan till exempel vara att ett strafföreläggande utfärdas, men inte godkänns och därför istället får ett beslut om att väcka åtal. Samtliga antals- och andelsuppgifter i figuren är hämtade från tabell 7.1.1 i statistikproduktens tabellverk. Den tabellen redovisar beslut som fattats under kalenderåret *eller tidigare* på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans).

Figur 3. Flödesbeskrivning av beslut tagna under den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans) 2017, rörande brott mot frihet, frid, m.m. (4, 5, 7 kap. brottsbalken).

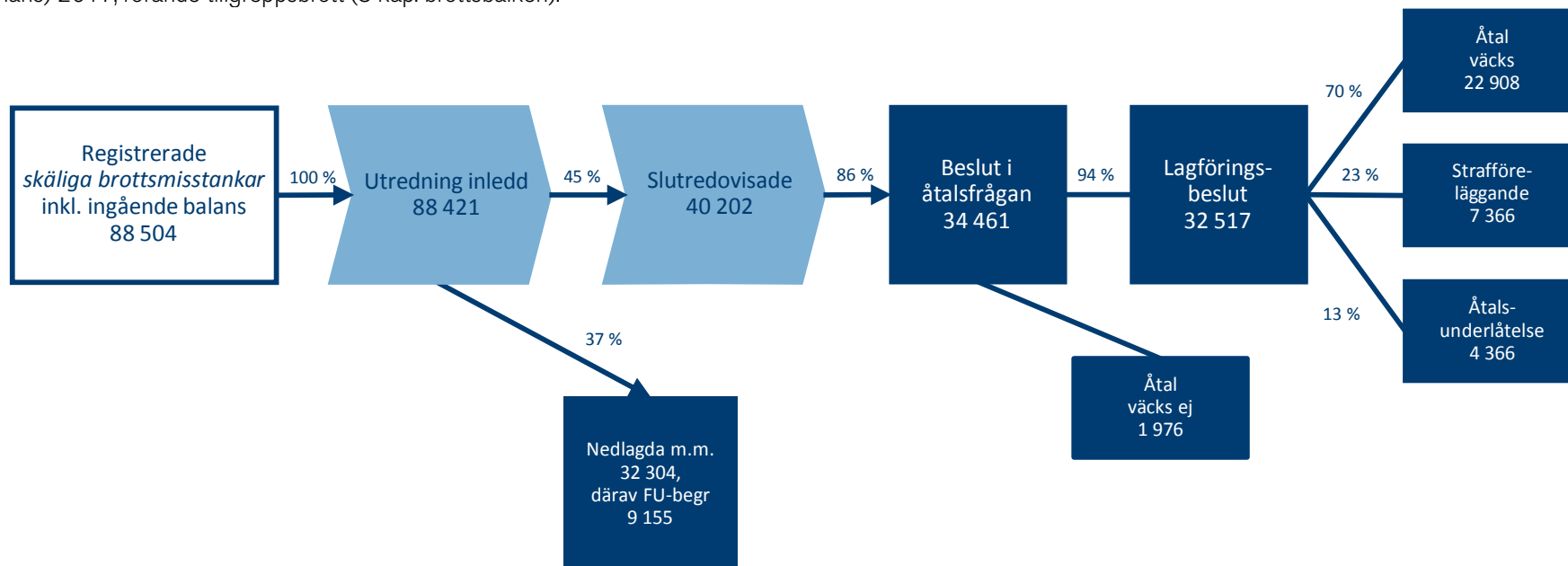
Bra att veta: De skäligen brottsmisstankarna redovisas i statistiken under samtliga hållpunkter som de har passerat sedan de slutredovisades. Samma brottsmisstanke kan således ingå i flera hållpunkter. Det kan till exempel vara att ett strafföreläggande utfärdas, men inte godkänns och därför istället får ett beslut om att väcka åtal. Samtliga antals- och andelsuppgifter i figuren är hämtade från tabell 7.1.1 i statistikproduktens tabellverk. Den tabellen redovisar beslut som fattats under kalenderåret eller tidigare på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans).

Figur 4. Flödesbeskrivning av beslut tagna under den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans) 2017, rörande sexualbrott (6 kap. brottsbalken).

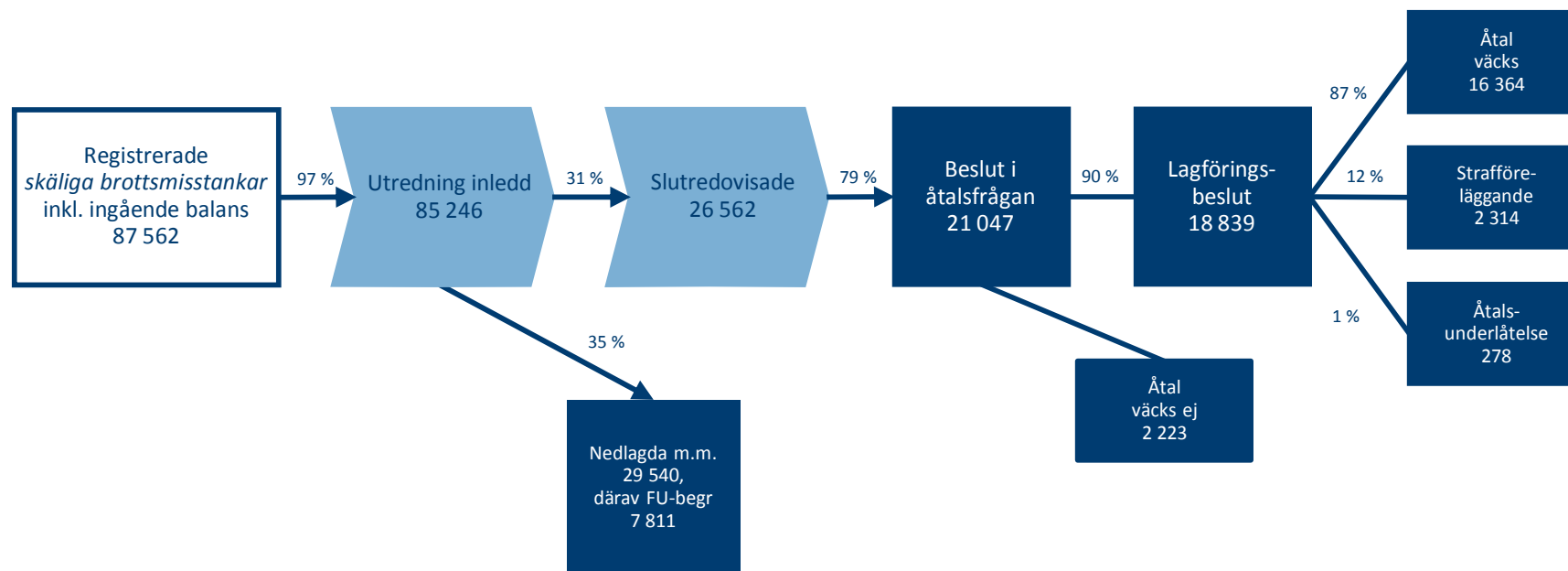
Bra att veta: De skäligen brottsmisstankarna redovisas i statistiken under samtliga hållpunkter som de har passerat sedan de slutredovisades. Samma brottsmisstanke kan således ingå i flera hållpunkter. Det kan till exempel vara att ett strafföreläggande utfärdas, men inte godkänns och därför istället får ett beslut om att väcka åtal. Samtliga antals- och andelsuppgifter i figuren är hämtade från tabell 7.1.1 i statistikproduktens tabellverk. Den tabellen redovisar beslut som fattats under kalenderåret *eller tidigare* på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans).

Figur 5. Flödesbeskrivning av beslut tagna under den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans) 2017, rörande tillgreppsbrott (8 kap. brottsbalken).

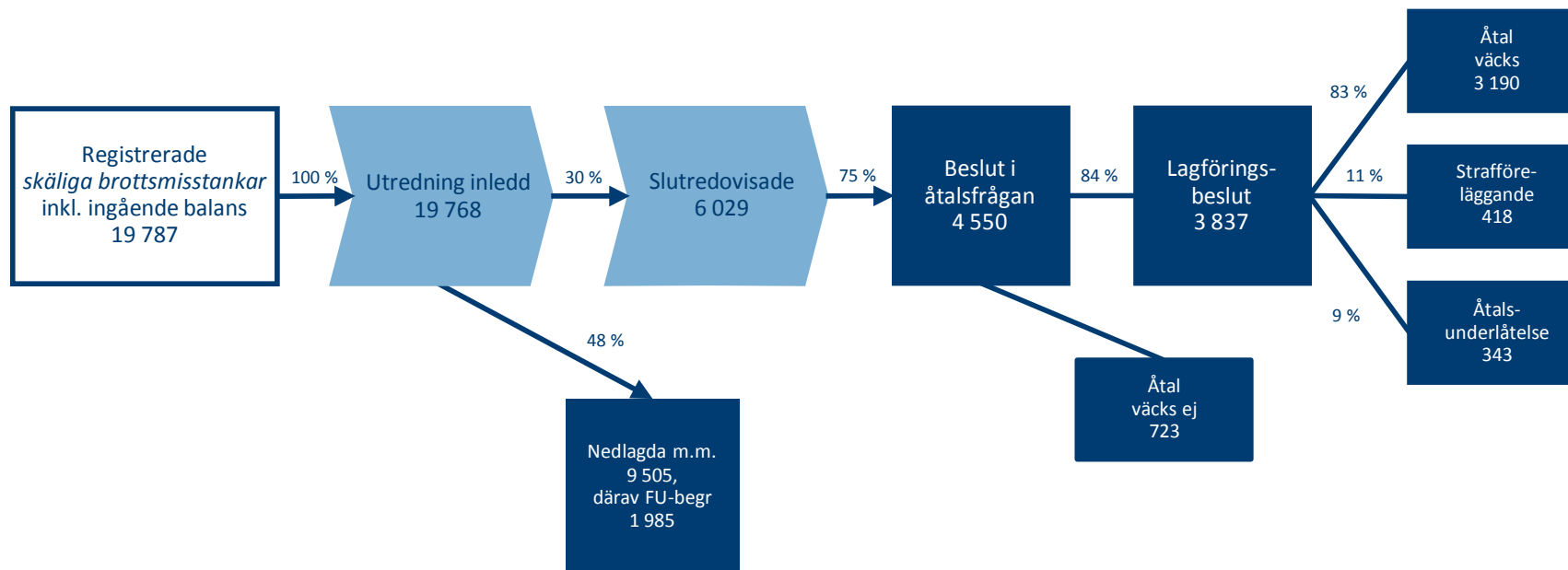
Bra att veta: De skäligen brottsmisstankarna redovisas i statistiken under samtliga hållpunkter som de har passerat sedan de slutredovisades. Samma brottsmisstanke kan således ingå i flera hållpunkter. Det kan till exempel vara att ett strafföreläggande utfärdas, men inte godkänns och därför istället får ett beslut om att väcka åtal. Samtliga antals- och andelsuppgifter i figuren är hämtade från tabell 7.1.1 i statistikproduktens tabellverk. Den tabellen redovisar beslut som fattats under kalenderåret eller tidigare på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans).

Figur 6. Flödesbeskrivning av beslut tagna under den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans) 2017, rörande förmögenhetsbrott (9–11 kap. brottsbalken).

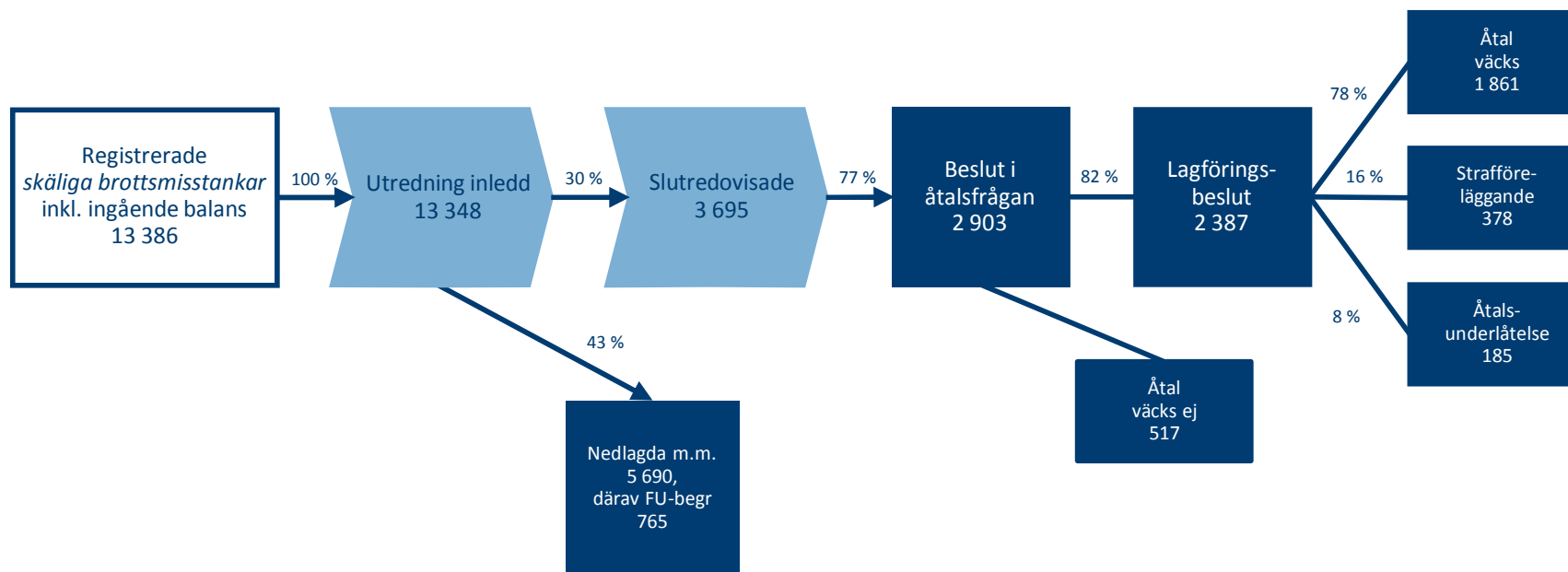
Bra att veta: De skäligen brottsmisstankarna redovisas i statistiken under samtliga hållpunkter som de har passerat sedan de slutredovisades. Samma brottsmisstanke kan således ingå i flera hållpunkter. Det kan till exempel vara att ett strafföreläggande utfärdas, men inte godkänns och därför istället får ett beslut om att väcka åtal. Samtliga antals- och andelsuppgifter i figuren är hämtade från tabell 7.1.1 i statistikproduktens tabellverk. Den tabellen redovisar beslut som fattats under kalenderåret *eller tidigare* på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans).

Figur 7. Flödesbeskrivning av beslut tagna under den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen på samtliga skäliga brottsmisstankar (inkl. ingående balans) 2017, rörande skadegörelsebrott (12 kap. brottsbalken).

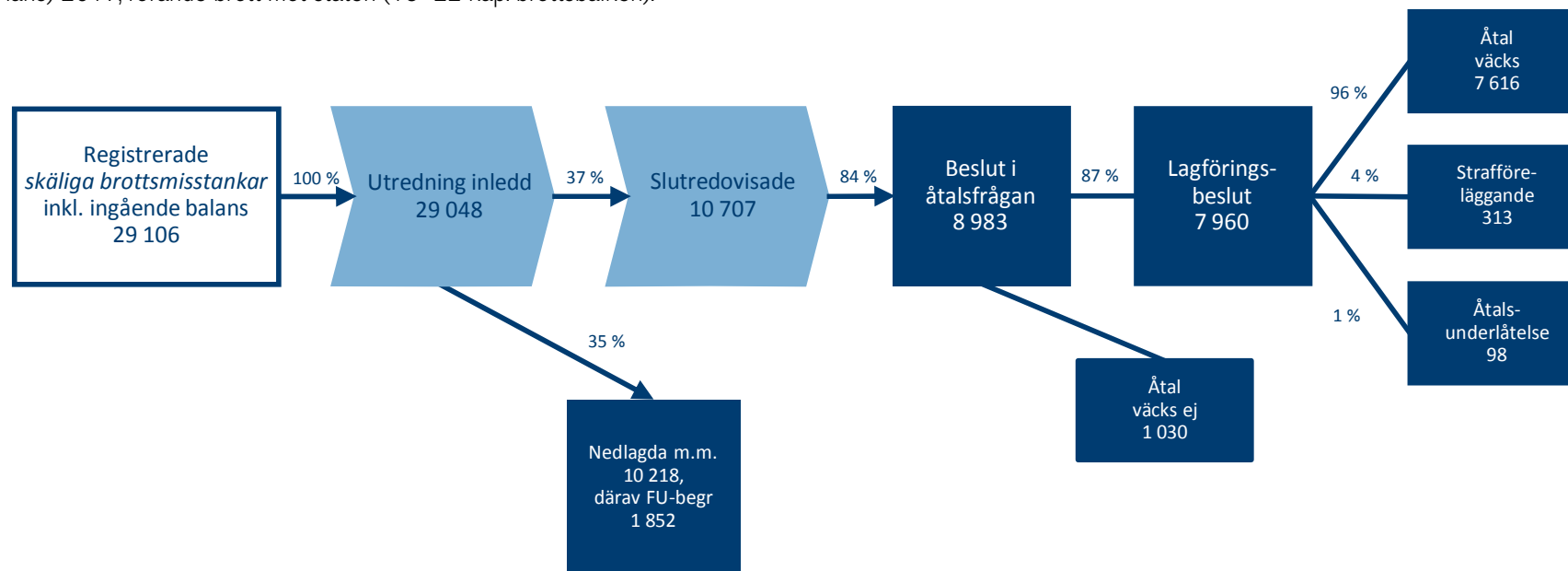
Bra att veta: De skäliga brottsmisstankarna redovisas i statistiken under samtliga hållpunkter som de har passerat sedan de slutredovisades. Samma brottsmisstanke kan således ingå i flera hållpunkter. Det kan till exempel vara att ett strafföreläggande utfärdas, men inte godkänns och därför istället får ett beslut om att väcka åtal. Samtliga antals- och andelsuppgifter i figuren är hämtade från tabell 7.1.1 i statistikproduktens tabellverk. Den tabellen redovisar beslut som fattats under kalenderåret eller tidigare på samtliga skäliga brottsmisstankar (inkl. ingående balans).

Figur 8. Flödesbeskrivning av beslut tagna under den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen på samtliga skäliga brottsmisstankar (inkl. ingående balans) 2017, rörande brott mot allmänheten (13–15 kap. brottsbalken).

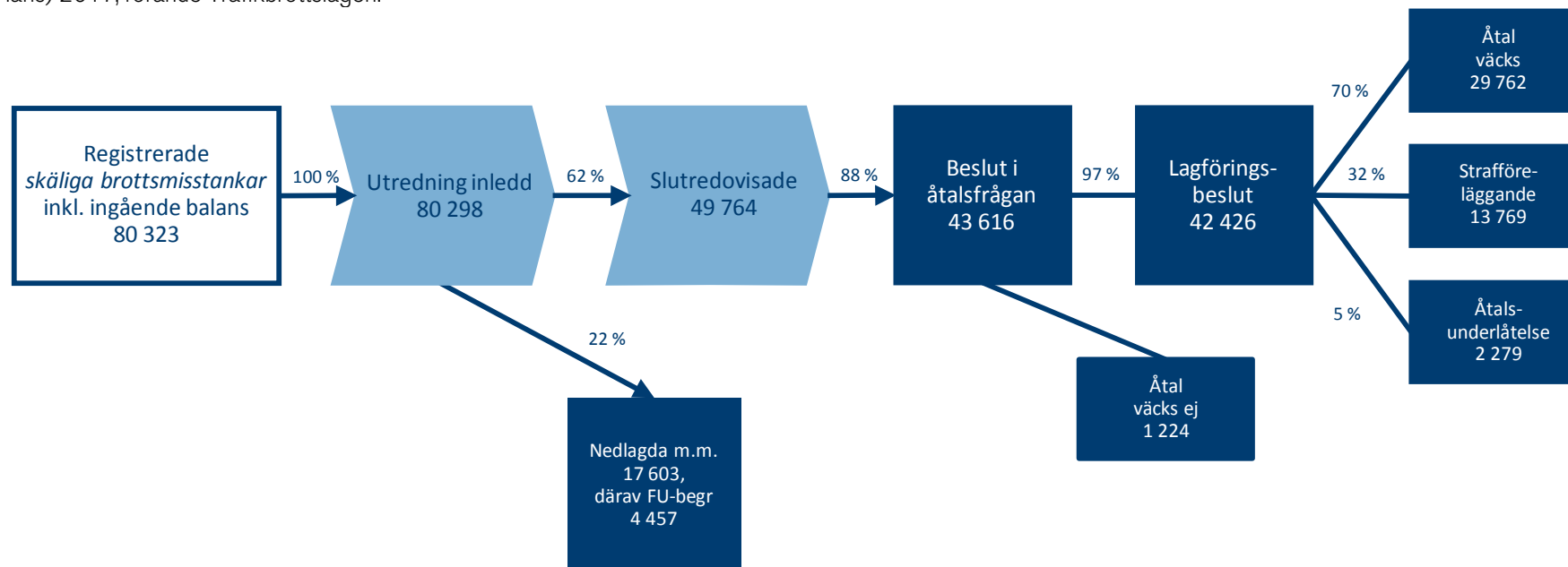
Bra att veta: De skäliga brottsmisstankarna redovisas i statistiken under samtliga hållpunkter som de har passerat sedan de slutredovisades. Samma brottsmisstanke kan således ingå i flera hållpunkter. Det kan till exempel vara att ett strafföreläggande utfärdas, men inte godkänns och därför istället får ett beslut om att väcka åtal. Samtliga antals- och andelsuppgifter i figuren är hämtade från tabell 7.1.1 i statistikproduktens tabellverk. Den tabellen redovisar beslut som fattats under kalenderåret *eller tidigare* på samtliga skäliga brottsmisstankar (inkl. ingående balans).

Figur 9. Flödesbeskrivning av beslut tagna under den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen på samtliga skäliga brottsmisstankar (inkl. ingående balans) 2017, rörande brott mot staten (16–22 kap. brottsbalken).

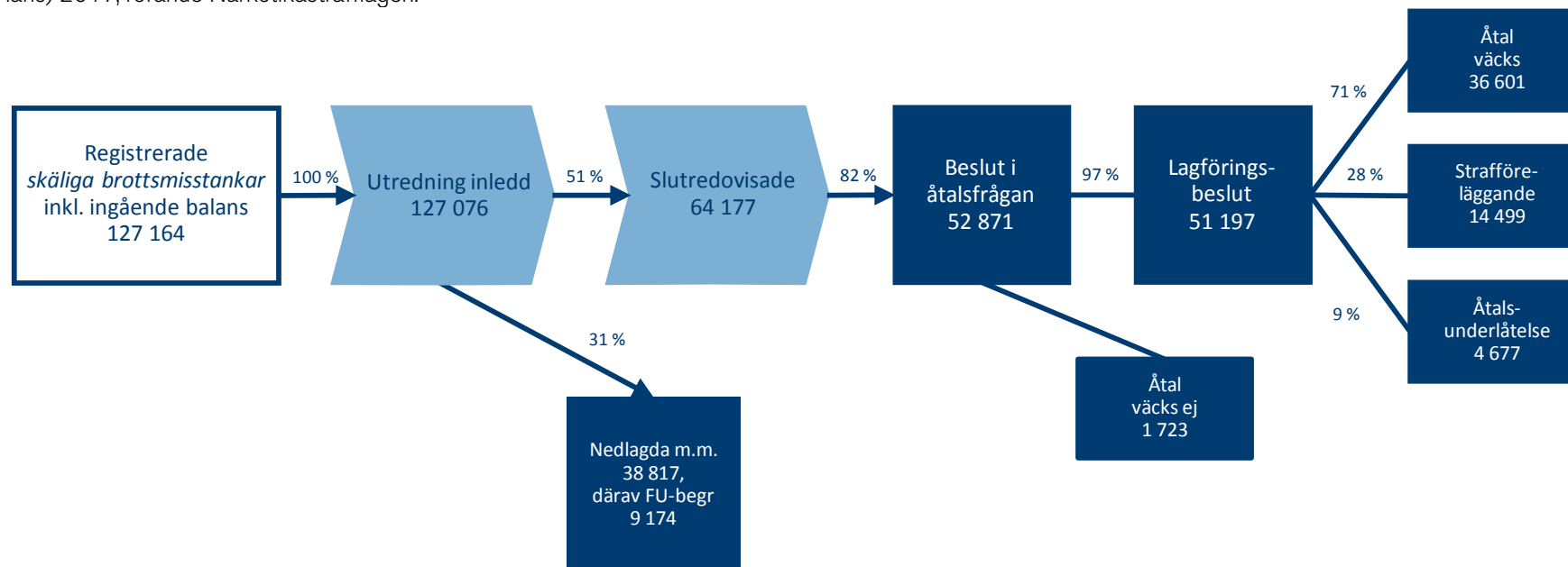
Bra att veta: De *skäliga brottsmisstankarna* redovisas i statistiken under samtliga hållpunkter som de har passerat sedan de slutredovisades. Samma brottsmisstanke kan således ingå i flera hållpunkter. Det kan till exempel vara att ett strafföreläggande utfärdas, men inte godkänns och därför istället får ett beslut om att väcka åtal. Samtliga antals- och andelsuppgifter i figuren är hämtade från tabell 7.1.1 i statistikproduktens tabellverk. Den tabellen redovisar beslut som fattats under kalenderåret *eller tidigare* på samtliga *skäliga brottsmisstankar* (inkl. ingående balans).

Figur 10. Flödesbeskrivning av beslut tagna under den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans) 2017, rörande Trafikbrottslagen.

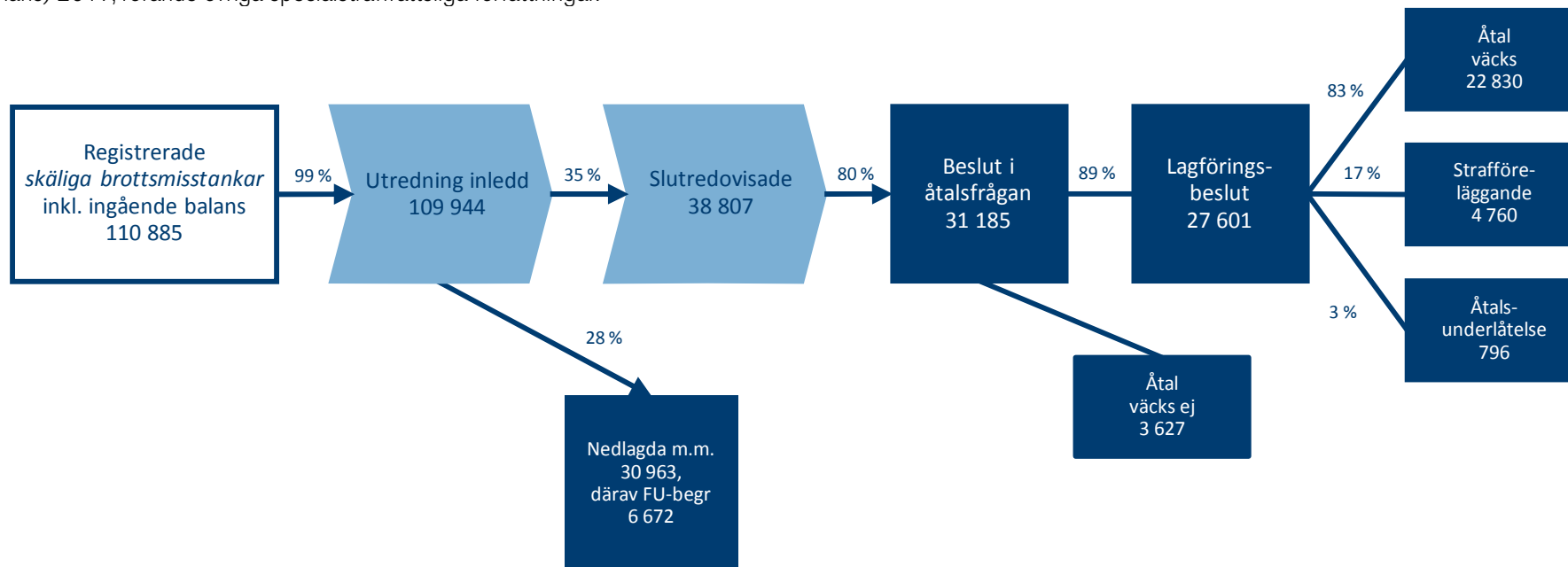
Bra att veta: De skäligen brottsmisstankarna redovisas i statistiken under samtliga hållpunkter som de har passerat sedan de slutredovisades. Samma brottsmisstanke kan således ingå i flera hållpunkter. Det kan till exempel vara att ett strafföreläggande utfärdas, men inte godkänns och därför istället får ett beslut om att väcka åtal. Samtliga antals- och andelsuppgifter i figuren är hämtade från tabell 7.1.1 i statistikproduktens tabellverk. Den tabellen redovisar beslut som fattats under kalenderåret eller tidigare på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans).

Figur 11. Flödesbeskrivning av beslut tagna under den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans) 2017, rörande Narkotikastrafflagen.

Bra att veta: De *skäligen brottsmisstankarna* redovisas i statistiken under samtliga hållpunkter som de har passerat sedan de slutredovisades. Samma brottsmisstanke kan således ingå i flera hållpunkter. Det kan till exempel vara att ett strafföreläggande utfärdas, men inte godkänns och därför istället får ett beslut om att väcka åtal. Samtliga antals- och andelsuppgifter i figuren är hämtade från tabell 7.1.1 i statistikproduktens tabellverk. Den tabellen redovisar beslut som fattats under kalenderåret *eller tidigare* på samtliga *skäligen brottsmisstankar* (inkl. ingående balans).

Figur 12. Flödesbeskrivning av beslut tagna under den utredande och lagförande delen av brottmålsprocessen på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans) 2017, rörande övriga specialstraffrättsliga författningar.

Bra att veta: De skäligen brottsmisstankarna redovisas i statistiken under samtliga hållpunkter som de har passerat sedan de slutredovisades. Samma brottsmisstanke kan således ingå i flera hållpunkter. Det kan till exempel vara att ett strafföreläggande utfärdas, men inte godkänns och därför istället får ett beslut om att väcka åtal. Samtliga antals- och andelsuppgifter i figuren är hämtade från tabell 7.1.1 i statistikproduktens tabellverk. Den tabellen redovisar beslut som fattats under kalenderåret *eller tidigare* på samtliga skäligen brottsmisstankar (inkl. ingående balans).

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

Box 1386/Tegnérgatan 23, SE-111 93 Stockholm, Sweden

Telefon: + 46 (0)8 527 58 400, e-post: info@bra.se, www.bra.se